

BIBLIOTECA PENTRU TOTI

No. 139—140

Inu. A. 46.521

WILLIAM SHAKESPEARE

MACBETH

TRAGEDIE IN 5 ACTE

TRADUCERE

DE

V. DEMETRIUS

EDITURA LIBRĂRIEI
„UNIVERSALA“
ALCALAY & Co.
BUCUREȘTI

243360

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“
ESTE O ENCICLOPEDIÉ

Acțiunea la sfârșitul actului al patrulea se petrece în Anglia, iar restul piesei în Scoția și mai ales în castelul lui Macbeth.

ACTUL I

SCENA I-a

(Un loc pustiu. Tunete și fulgere)

Intră trei vrăjitoare

INTAIA VRĂJITOARE

Când ne vom mai găsi câteși trele pe vreme de ploaie, fulgere și trăsnete?

A DOUA VRĂJITOARE

După zarvă, după ce războiul va fi pierdut sau câștigat.

A TREIA VRĂJITOARE

Adică înainte de apusul soarelui.

INTAIA VRĂJITOARE

In ce loc?

A DOUA VRĂJITOARE

Prin bălării.

A TREIA VRĂJITOARE

Ca să ne întâlnim cu Macbeth. (*Se aude un miorlăit de pisică*).

INTAIA VRĂJITOARE

Vin, pisicuțo. (*Se aude un ocăcăit de broască*).

A DOUA VRĂJITOARE

Broscoiul ne chiamă. (*Se aude un croncănit de corb*).

A TREIA VRĂJITOARE

Numaidecât.

TOATE

Frumosul e urât și urâtul e frumos. La drum, la drum, prin pâclă și văzduh spurcat.

(*Vrăjitoarele pier*).

SCENA II-a

(O tabără lângă Forres. Se aude sgomot de luptă)

Intră pe o parte regele Duncan, Malcolm, Donalbain. Lenox, alaiul regal, iar de altă parte intră un ofițer plin tot de sânge.

DUNCAN

Cine-i omul ăsta însângerat? Halul în care se află ne spune de unde vine, și că putem afla dela el vești noi despre revoltă.

MALCOLM

E ofițerul care s'a luptat vitejește, ca să nu cad prins. Bine ai venit, camarade. Spune regelui nostru, ce știri aveai despre luptă, când ai părăsit-o.

OFIȚERUL

Rămăsese nehotărâtă. Luptătorii semănau cu doi înnotători istoviți, cari se agață unul de altul, și își zădărnicesc iscusința și puterile. Nemilostivul Macdonald, ursit să fie răsvrătit, căci la răsvrătire îl îmboldea prăsila ticăloșilor, una cu firea lui, primise din insulele apusene întăriri, și norocul, zâmbind țintei lui drăcești, s'a purtat ca o adevărată țiuțoare de răzvrătit. Dar amăgire a fost totul; căci Macbeth, care își merită numele de brav, înfruntând noro-

cul cu sabia mereu aburind de sângele celor răpuși, își făcu drum, asemenea unui ocrotit al vitejiei, până în fața mișelului. Și nu i-a strâns mâna, nu i-a dat bună-ziua, până când nu l-a crăpat dela falcă până la buric și i-a înfipt apoi capul pe zidurile cetății.

DUNCAN

O, viteazul meu văr! Vrednicul meu curtean!

OFIȚERUL

După cum, de unde soarele strălucește, se poate să se deslănțuie furtuna fatală corăbii-
lor și se pornesc trăsnetele cu urgie, tot astfel nenorocirea veni, de acolo de unde așteptam mântuirea. Ascultă, rege al Scoției, ascultă. Dreptatea, întovărașită cu vitejia, nu apucase bine să-i silească pe sprintenii Kerni să-și caute scăparea în fugă, și regele Norvegiei, care pândea prilejul cu armele netocite și cu oști odihnite, începu lupta.

DUNCAN

Și nu i-a speriat pe căpitanii noștri, pe Macbeth și Banquo?

OFIȚERUL

Ba da, după cum vrabia sperie pe vultur

și iepurele pe leu. Drept vorbind, trebuie să spun că păreau niște tunuri cu două încărcături, așa îndoiau atacurile împotriva dușmanului. Parcă voiau să se scalde în sângele cald al celor răpuși, sau să ridice încă o Golgotă de leșuri..... Dar nu mai pot urma cu povestirea, sunt istovit. Rănile mele țipă să le ajut.

DUNCAN

Cuvintele ce le-ai rostit îți stau tot atât de bine ca și rănile primite. Și unele și altele îți dovedesc cinstea. Duceți-l la un chirurg.

(Ofițerul pleacă însoțit și sprijinit).

(INTRĂ ROSS)

Cine se vede venind ?

MALCOLM

Vrednicul than Ross.

LENNOX

Dar ce grabă străluce 'n ochii lui! Se vede limpede că vine să spună lucruri neașteptate.

ROSS

Dumnezeu să ocrotească pe regele nostru.

DUNCAN

De unde vii, vrednice thane ?

ROSS

De la Fife, mare rege, unde stindardele norvegiene mănjesec cerul și fluturarea lor înghiață ostașii. Regele Norvegiei însuși, cu un număr înspăimântător de soldați, ajutat de trădătorul cel mai mișel, de thanul Cawdor, a început o luptă cumplită, până când mirele Bellonei¹⁾, împlătoșat în zalele vitejiei sale neînfrânte, l-a întâmpinat cu tot atâți oșteni și, fier împotriva fierului blestemat, i-a înfrânt deșarta bărbăție. Intr'un cuvânt, izbânda a rămas de partea noastră.

DUNCAN

O, fericire nespusă!

ROSS

Iar acum Sweno, Regele Norvegienilor, stăruie să stăm la învoială. Nu i-am dat voie să-și îngroape oamenii, până nu ne va răspunde la Saint Coline's zece mii de taleri pentru folosința noastră.

¹⁾ Bellona este zeița războiului. Macbeth, victorios, este ginerele ei.

DUNCAN

De acum thanul de Cawdor nu ne va mai trăda. Du-te de-i citește sentința de moarte, iar cu titlul lui să-l salutați de astăzi pe Macbeth.

ROSS

Voiu priveghia să se împlinească porunca.

DUNCAN

Ce-a pierdut el, a câștigat nobilul Macbeth. (*Ies toți*).

SCENA III-a

(Un câmp de bălării lângă Forres)

Tunete. Intră cele trei vrăjitoare.

INTĂIA VRĂJITOARE

Unde ai fost, soro ?

A DOUA VRĂJITOARE

Să omor porci.

A TREIA VRĂJITOARE

Dar tu, soro ?

INTAIA VRĂJITOARE

Nevasta unui marinar avea castane în poală și ronțăia la ele, ronțăia. Dă-mi și mie, i-am cerut. Piei de aci vrăjitoare, a strigat la mine scorpia cu burdihanul plin. Bărbatul ei a plecat la Alep, ca patron pe nava „Tigrul”; dar eu mă voiu duce după el pe o sită, soarece fără coadă; și ce-am să rod! ce-am să rod! să rod!

A DOUA VRĂJITOARE

Iți dau unul din vânturi.

INTAIA VRĂJITOARE

Mă îndatorezi.

A TREIA VRĂJITOARE

Iți dau și eu unul.

INTAIA VRĂJITOARE

Le am eu toate celelalte vânturi, cunosc toate porturile spre care suflă ele și toate limanurile însemnate pe harta marinarului. Am să-l fac să se usuce; zi și noapte somnul să nu-i închidă pleoapele; traiul să-i fie blestemat, vreme de nouă ori nouă săptămâni; să

să se lihnească, să lânzezeascu. Deși corabia lui nu e sortită să se scufunde, o s'o sgâlțâie năpraznic furtuna. Uite ce am aci.

A DOUA VRĂJITOARE

Arată-mi, arată-mi.

INTĂIA VRĂJITOARE

Aci am degetul cel mare al unui matelot, înecat pe când se întorcea acasă. (*Se aud tobe în culise*).

A TREIA VRĂJITOARE

Tobe! Tobe! Vine Macbeth.

TOATE.

Noi câteși trele surorile, stafetele mării și uscatului, mână în mână să ne învârtim așa: de trei ori pentru tine, de trei ori pentru mine și iarăși de trei ori; ca să se facă de nouă. Tăcere... Vraja s'a închegat!

(*Intră Macbeth și Banquo*).

MACBETH

Așa zi slută și totodată frumoasă eu încă n'am văzut.

BANQUO

Cât să fie de aici până la Forres ? Cine să fie femeile acestea uscate, în vestminte așa de ciudate, făpturi ce nu par să fie de pe pământ și totuși calcă pe el. Viețuiți cu adevărat ? Puteți pricepe graiul omenesc ? Parcă mă înțelegeți. Toate trei v'ați dus câte un deget descărnat pe buzele sbârcite. S'ar părea că sunteți femei, dar așa bărbi aveți că nu mai știu ce sunteți.

MACBETH

Dacă puteți, vorbiți. Cine sunteți ?

INTAIA VRĂJITOARE

Noroc, Macbeth, thane de Glamis.

A DOUA VRĂJITOARE

Noroc, Macbeth, thane de Cawdor.

A TREIA VRĂJITOARE

Noroc, Macbeth, care vei fi rege.

BANQUO

Generale, de ce tresari ? de ce parcă ți-e

teamă de-o proorocire bună? (*Către vrăjitoare*): În numele adevărului, răspundeți: sunteți năluci? sau ceea ce se pare că sunteți? Salutați pe nobilul meu tovarăș cu titluri măgulitoare, îi preziceți că va fi rege; în cât a amezit. Preziceți-mi și mie; dacă puteți ști ce-a hotărât destinul și dacă puteți spune care grăunte va răsări și care nu, vorbiți! Nu vă cerșesc sprijinul și nici nu mă tem de ura voastră.

INTAIA VRĂJITOARE

Slavă ție.

A DOUA VRĂJITOARE

Slavă ție.

A TREIA VRĂJITOARE

Slavă ție!

INTAIA VRĂJITOARE

Decât Macbeth mai mic, și totuși mai mare.

A DOUA VRĂJITOARE

Nu fericit cât el și totuși mai fericit.

A TREIA VRĂJITOARE

Nu, rege nu vei fi; dar regi din tine-or
naște, Slavă vouă, Macbeth și Banquo!

INTĂIA VRĂJITOARE

Slavă vouă, Macbeth și Banquo!

MACBETH

Nu vă depărtați, oracole nedeslușite; vorbiți-mi limpede. Știu că, în urma morții lui Sinel, mi s'a trecut mie titlul de than de Glamis, dar cum pot fi than de Cawdor, când acesta trăește și e răsfățat de soartă? In ce privește prezicerea că am să fiu rege, îi dau tot atâta crezământ, cât și prezicerii, că am să fiu than de Cawdor. Spuneți-mi de unde aveți asemenea știri ciudate și de ce, în veștejitele bălării de aci, ne ațineți calea cu povestiri de acestea? Vorbiți; vă poruncesc!
(*Vrăjitoarele pier*).

BANQUO

Pământul nalță aburi, aidoma ca marea; și viețuitoarele acestea nu fură altceva. Dar unde-or fi pierit?

MACBETH

În văzduh, și ceea ce părea că are trup s'a risipit ca și suflarea în vânt. Aș fi voit să mai stea.

BANQUO

Oare văzut-am noi într'adevăr fapăturile despre care vorbim, sau am mâncat o buruiană care încătușează judecata?

MACBETH

Copiii tăi vor fi regi.

BANQUO

Tu vei fi rege.

MACBETH

Și than de Cawdor, n'a spus așa?

BANQUO

Da, sunt vorbele lor, cuvânt cu cuvânt
Cine vine în spre noi?

Intră Ross și Angus.

ROSS

Macbeth, regele a primit cu bucurie vestea izbânzii tale și, când a auzit despre vitejiile ce le-ai săvârșit în lupta cu răsvrățiții, uimirea și admirația au stat să se întrebe în cugetu-i: care este partea ce ți se cuvine ție și ce-i mai rămâne lui. Nu mai știa ce onoruri să-ți dea, fără a se desbrăca de propria-i demnitate. În această stare sufletească, perindând prin minte împrejurările prin care ai trecut, te urmărește în mijlocul îndrăsneților Norvegieni, neînfricoșați de propriile-ți isprăvi, de straniile priveriști ale morții. Unii după alții crainicii, repede în cât nu-i puteai număra, ți-au adus laude pentru apărarea regatului, depunându-le la picioarele regelui.

ANGUS

Suntem trimiși să-ți aducem mulțumirile regescului nostru stăpân; numai pentru a ți le aduce la cunoștință, iar nu pentru a te răsplăti.

ROSS

Și, ca semn al unei și mai mari cinstiri, m'a însărcinat să te numesc din partea lui: than de Cawdor! Investit cu acest nou titlu, îți zic mărire ție, vrednice thane!

BANQUO (*aparte*)Cum? poate diavolul rosti adevărul?

MACBETH

Thanul de Cawdor trăiește, pentru ce mă îmbrăcați cu o haină de împrumut?

ANGUS

Cel care era Than trăiește încă, dar o povară grea apasă pe viața lui, încât se cuvine s'o piardă. Se înțelese cu regele Norvegiei, sau ajutase în taină pe rebeli, făcut-a el și una și alta, spre durerea țării sale? cu nu știu, dar mișelești trădări, dovedite și mărfurite, i-au adus pieirea.

MACBETH (*aparte*)Glamis și than de Cawdor! Mai am de adăstat și ceva mai mult. (*Către Ross și Angus*) Vă mulțumesc pentru osteneala voastră. (*Lui Banquo*) Nădăjduiești să ajungă regi copiii tăi? cele care mi-au proorocit că voi fi than de Cawdor, au spus-o și asta.

BANQUO

Crezută orbește profetia vrăjitoarelor poți

râvni să dobândești coroana. E ciudat, totuși. Adesea, pentru a ne împinge la propria noastră pieire, geniile întunericului ne spun adevăruri; ne ademenesc cu nimicuri cinstite, ca să ne târască apoi în prăpastie. (*Către Ross și Angus*). Verilor, am să vă spun o vorbă.

MACBETH (*aparte*)

Două preziceri s'au împlinit, ca un fericit prolog al acțiunii ce se va desfășura și al cărei desnodământ va fi cucerirea puterii regale. (*Tare*). Vă mulțumesc, seniori. (*Aparte*). Înștiințarea supra-naturală poate să fie bună. Dar cum ar putea fi rea, când a început cu o arvună însemnată, cu un început de înfăptuire? Iată-mă than de Cawdor! Dacă înștiințarea nu e înșelătoare, de ce mi se arată ca o ispită, și icoana ce mi se năzare spăimântătoare, face să mi se sburlească părul și inima-mi curagioasă să se sbuciume ca niciodată? Frica de ceea ce se înfățișează înaintea ochilor nu e atât de cumplită, ca groaza de ceea ce s'ar întâmpla. Cugetul meu, care mă face să întrevăd un omor, îmi sguiduie atât de puternic făptura, încât simt că înăbuș ca de ceva ce este, de ceea ce nu-i de fel.

BANQUO *propt*

Ia uitați-vă cât e de îngândurat tovarășul nostru.

MACBETH (*aparte*)

Dacă soarta voiește să mă fac rege, atunci să-mi dea o coroană, pe care s'o cuceresc fără nicio trudă.

BANQUO

Nouile onoruri îi stau ca o haină largă deocamdată, haină care nu se va potrivi pe el, decât după ce se va fi obișnuit cu ea.

MACBETH (*aparte*)

Intâmplă-se ce va să se întâmple! Timpul și prilejul își fac loc și prin zilele cele mai urâte.

BANQUO

Nobile Macbeth, îți așteptăm hotărîrea.

MACBETH

Iertați-mă, frământam în mine lucruri de demult. Dragi seniori, serviciile voastre le-am înscris în sufletul meu ca într'o carte, pe care în fiecă zi o răsfoiesc. Să mergem la rege. (*Lui Banquo*). Gândește-te la ce mi s'a întâmplat și, mai târziu, după ce vom fi cum-pănit totul, să stăm de vorbă amândoi cu sufletul deschis.

BANQUO

Bucuros.

MACBETH

Până atunci, tăcere. Haide, prieteni! (Ies).

SCENA IV-a

(O cameră a palatului)

Sunete de fanfare. Intră Duncan, Malcolm, Donalbain, Lennox și suita.

DUNCAN

Cawdor a fost executat? Nu s'au întors cei însărcinați cu acel ordin?

MALCOLM

Sire, nu s'au întors încă. Am vorbit însă cu unul dintre cei cari l-au văzut murind, și mi-a spus, că cu multă sinceritate și-a mărturisit trădarea, și a rugat pe Majestatea Voastră să-l ierte, dând dovadă de o căință adâncă. Nimic nu i-a făcut mai multă onoare în viață, ca felul cum a părăsit-o. A murit ca un om care-a învățat multă vreme cum

să lepede murind cel mai prețios lucru ce-l
 posedă, ca pe ceva lipsit de orice însem-
 nătate.

DUNCAN

Nicio artă nu este în stare să te învețe a
 citi cugetul pe chip. Era un nobil, în care
 îmi pusesem toată încrederea.

(Intră Macbeth, Banquo, Ross și Augus)

O, prea cinstitul meu văr!

Adineaurea chiar îmi apăsa conștiința pă-
 catul nerecunoștinței mele. Ai mers atât de
 departe, încât aripa cea mai iute a recom-
 pensei e prea greoaie în sborul ei, ca să te
 poată ajunge. Aș fi voit ca meritul să-ți fie
 mai mic pentru ca mulțumirile și recompensa
 să poată trage în cumpănă de partea mea.
 Mă tem că sunt prea sărac, ca să-mi pot
 plăti datoria.

MACBETH

Slujba și credința împlinindu-și datoria lor
 se plătesc pe ele înseși. Sarcina Majestății
 Voastre este să ne primească serviciile, iar
 datoriile noastre sunt, față de tronul și pu-
 terea voastră, copii și servitori cari se cuvin

ca cu toată fapta lor să vă placă și să vă slăvească.

DUNCAN

Fii bine venit. Am început să te sădesc și mă voiu strădui să crești cât mai mult. Nobile Banquo, și tu ai tot atâta merit; trebuie să se știe că te-ai purtat la fel: dă-mi voie să te îmbrățișez, să te strâng pe inima mea,

BANQUO

Dacă voiu rodi, vă dau recolta Vouă, Sire: vă aparține.

DUNCAN

Bucuriile mele multe, nebune de belșugul lor, caută să se ascundă sub lacrimile firești tristeței. Fiii, rudele, thanii mei, și voi cari mă înconjuțați, aflați că îl numesc moștenitor al tronului pe fiul meu mai mare, Malcolm, care va fi de astăzi înainte prinț de Cumberland. Dar cinstea aceasta n'o voiu lăsa singură, ci titluri de noblețe, ca stelele, vor străluci pe piepturile tuturor celor ce le merită. (*Lui Macbeth*) Să mergem acum la Inverness, unde vom strânge mai mult prietenia noastră.

MACBETH

Odihna se face oboseală, când nu e pusă în slujba Majestății Voastre. Vreau să fiu în-suși crainicul vostru, să duc soției mele vestea îmbucurătoare a sosirii Majestății Voastre. Cu umilință vă rog să-mi îngăduiți să plec.

DUNCAN

Bunul meu Cawdor. (*Se întreține în șoaptă cu Banquo*).

MACBETH (*aparte*)

Print de Cumberland! Iată o piedică peste care trebuie să trec, dacă nu vreau să cad; căci îmi stă în drum. Stelelor, ascundeți-vă privirile! Să nu vadă lumina voastră negrul și adâncul ambiției mele! Ochii să nu-mi vadă mâna. Și totuși săvârșească-se; îndeplinească-se ceea ce îngrozește, după ce s'a săvârșit. (*Iese*).

DUNCAN

În adevăr, dragul meu Banquo, e atât de viteaz, că laudele ce i le aduci sunt un ospăț, sunt un desert. Să-l urmărim; el a plecat în-nainte, ca să ne poată ura bună-venire la castelul său. E o rudă fără seamăn.

SCENA V-a

(Inverness, o cameră a castelului lui Macbeth)

(Intră lady Macbeth, citind o scrisoare)

LADY MACBETH

„Le-am întâlnit în ziua victoriei, și faptele mi-au dovedit că ele știu mai multe lucruri decât muritorii. Când ardeam de dorința să le cer deslușiri, s'au topit în văzduh, au pierit ca o părere. Când stam încremenit de această minune, sosiră vestitorii regelui, cari mă salutară ca than de Cawdor, titlu cu care mă salutaseră groaznicele surori, care îmi preziseseră că în viitor voi fi rege. Am crezut că ar fi bine să te înștiințez de toate acestea și pe tine, scumpă tovarășă a măririi mele, pentru ca să nu pierzi nicio clipă din partea ta de bucurie, ci să te bucuri fără întârziere de slava ce te așteaptă. Păstrează taina aceasta în inima ta și la revedere“.

Ești Glamis și Cawdor și vei fi ce ți s'a prezis, dar mă tem de caracterul tău, care e prea hrănit cu faptele duiosiei, pentru a încerca să apuce pe drumul cel mai scurt. Tu ai vrea să fii mare, nu ești lipsit de râvnă, dar nu ai acele însușiri ale vicleniei, care

trebuie să întovărășească ambiția. La mărirea, la care năzuiești, ai vrea să ajungi prin virtute. Nu ai voi să înșeli la joc; dar câștigul te ademenește, îl vrei! Dorința strigă în tine: „Așa trebuie să faci“, și tu te temi să aduci la îndeplinire, mai mult decât dorești să se facă. O, de te-ai întoarce mai curând, ca îndrăzneala mea să ți-o strecor în suflet prin ureche și să înlătur cu bărbăția graiului meu tot ce te depărtează de cercul de aur cu care destinul și o putere supranaturală vor să te încoroneze. (*Intră un servitor*). Ce vești aduci?

SERVITORUL

Regele va veni în seara aceasta aicea.

LADY MACBETH

Ești nebun? ce spui? Stăpânul tău nu e cu el? Dacă ar fi așa, m'ar fi înștiințat, ca să fac pregătirile.

SERVITORUL

Cu voia Domniei-tale, e adevărat. Stăpânul nostru vine. A trimes să-l vestească pe un tovarăș al meu; dar acesta, gâfâind, aproape mort, abia avu destul răsuflăt să-și împlinească solia.

LADY MACBETH

Dă-i ajutor, aduce o veste mare. (*Servitorul iese*). Da! până și corbul care vestise, cu croncănitul lui, fatala intrare a lui Duncan între zidurile casei mele, a răgușit. Veniți, veniți, duhuri care însoțiți gândurile de omor; luați-mi sexul și umpleți-mă din creștet până'n tălpi cu cea mai nemiloasă cruzime. Ingroșați-mi sângele, puneți stăvilare inimii mele, pentru ca nicio întoarcere la natură să nu clatine cumplitul meu țel și să nu aducă răgaz între el și faptă. Intrați în sânii mei de femee, slujiți-vă de laptele meu ca de fiere, sfetnici ai omorului, și întovărășiți ori unde nevăzuților, gând și faptă. Vino noapte adâncă, și învelește-te în fumul cel mai des al infernului, pentru ca pumnalul meu străbătător să nu vadă rănile ce le-a făcut, nici cerul să nu poată vedea prin perdeaua beznei și să strige: „Oprește-te!“, „Oprește-te!“. (*Intră Macbeth*). Mare Glamis, vrednice Cawdor, mai mare decât amândoi prin demnitatea ce va să vie. Scrisorile tale m'au purtat dincolo de prezentul nevăzut. Simt viitorul, ca și cum ar fi ființă în clipa aceasta.

MACBETH

Mult iubita mea, Duncan vine aci în noaptea asta.

LADY MACBETH

Și când va pleca?

MACBETH

Măine, așa are de gând.

LADY MACBETH

O, niciodată soarele nu va vedea acest mâine. Fața ta, thane al meu, e ca o carte, în care se pot citi lucruri ciudate. Ca să înșeli împrejurările, caută și fața ce se potrivește. Să rostești bună-venire cu ochii, cu mâna, cu vorba, să te arăți ca o floare nevinovată, dar cu un șarpe sub ea. Cel ce sosește trebuie primit bine. Isprava de căpetenie a nopții acesteia las-o pe seama mea. Numai fapta asta poate hărăzi puterea și dominația tuturor nopților și zilelor noastre viitoare.

MACBETH

Vom mai vorbi. (X)

LADY MACBETH

Dar vezi să fie cu fruntea senină: o față sbuciumată trezește pururea teamă. Incolo fii pe pace, e în grija mea totul. (*Iese*).

SCENA V.-a

(Înaintea castelului lui Macbeth)

Obciuri și torțe. Intră Duncan, Malcolm, Donalbain, Banquo, Lennox, Macduff, Ross, Angus și suita.

DUNCAN

Castelul are o poziție fermecătoare; aerul, curat și viu, ne desmiardă simțurile.

BANQUO

• Oaspetele verii, lăstunul, care își face cuibul în biserici, făcânduși-l și aci, e semn că suflarea cerului împresoară lăcașul acesta cu dragoste. Nu veți vedea streșini, frize, colțuri care să nu fie propice să-și anine cuibul rândunica. Am observat că aerul e dulce acolo, unde trăiește și-și pune ouăle pasărea asta. (*Intră Lady Macbeth*).

DUNCAN

Priviți! Vine onorata noastră gazdă. Iubirea ce ne urmărește ne supără; dar totuși o îndurăm, pentru că e iubire. Vreau să zic, să rugați cerul să ne răsplătească pentru os-

teneala ce vă pricinim și să ne mulțumiți pentru stinghereala ce v'o aducem. |

LADY MACBETH

Toate serviciile noastre, fie îndoite, și iar îndoite, sunt fără valoare, lesne de îndeplinit, față de marea onoare ce ne faceți, Majestate, vizitând casa noastră. Pentru favorurile cele vechi cât și pentru cele cu care ne-ați copleșit acum, noi rămânem aceiași ermiți a căror datorie este să se roage pururea pentru Majestatea Voastră.

DUNCAN

Unde este vrednicul than de Cawdor? Am alergat după dânsul și aveam de gând să-i trecem înaintea, dar călărește bine și marea lui iubire i-a dat pinteni, înlesnindu-i să sosească înaintea noastră. Frumoasă și nobilă gazdă, pentru noaptea asta suntem oaspeții d-tale.

LADY MACBETH

Servitorii voștri au pururea pe ai lor, pe ei și tot ce stăpânesc, la bună voia Majestații Voastre și, făcând astfel, ei vă restituie ce este al vostru.

DUNCAN

Dă-mi mâna, du-mă la stăpânul casei. Il iubim foarte mult și neconținut va avea parte de noi dovezi de favoare. Mergem onorată gazdă? (*Iese*).

SCENA VII-a

(O cameră în castelul lui Macbeth)

Oboae și fagle. Intră un stolnic și tot felul de servitori, cu farfurii în mâni și dau la masă. Apoi intră și Macbeth.

MACBETH

De ne-am putea desface îndată de ce facem, n'aș șovăi o clipă. Dacă omorul și-ar retez singur urmările și săvârșirea lui ar aduce izbândă deplină; dacă el ar fi sfârșitul, aci, pe crâmpeiul acesta de țărână, în scurtul răgaz ce-l trăim aici; aș primejdui fără păs vieța viitoare. Dar totdeauna ne primim și pe pământ răsplata și pilda sângeroasă ce o dăm se întoarce împotriva-ne să ne pedepsească. Nepărtinitoarea dreptate duce la înseși buzele noastre paharul cu otravă, ce îl întindem altuia. Regele se găsește aci sub îndoită pază, sunt vărul și supusul lui, două

puternice temeieri împotriva gândului meu; apoi îi sunt gazdă, îndatorire ce-mi poruncește să țin ușa ucigașului său, necum să fiu eu însu-mi ucigașul! Deosebit de acestea, Duncan a cârmuit cu atâta blândețe, atât de neprihănit și-a purtat marea lui sarcină, încă virtuțile sale vor striga ca îngerii cu glasuri de trâmbițe împotriva mișelnicei crime. Și mila, ca un prunc abia născut purtat pe aripile vijeliei sau ca un heruvim călare pe nevăzuți fugari ai văzduhului, va desfășura grozava privesc a faptei dinaintea ochilor, încât să stârnească atâtea lacrimi, câte să potolească vântul. Nu am alt pinten cu care să-mi îmboldesc țelul, decât râvna care, sărind în șea, își ia vânt și dă peste cap pe călăreți. (*Intră Lady Macbeth*) Ce mai e? ce veste?

LADY MACBETH

A sfârșit aproape cina. De ce-ai părăsit sala?

MACBETH

A întrebat de mine?

LADY MACBETH

Nu știi?

MACBETH

Ascultă, nu vreau să duc la sfârșit planul acela. Ieri m'a încărcat de cinste. Am dobândit stima de preț a tot felul de oameni. Podoaba asta vreau s'o port în toată prospețimea ei, iar nu atât de repede să o dau deoparte.

LADY MACBETH

Să fi fost beată speranța pe care ți-ai zidit viitorul? Și s'a culcat atunci și s'a trezit acum, galbenă, searbădă, dinaintea a ceea ce priveai cu bucurie? De astăzi voi ști cât îți prețuiește dragostea. Ți-e frică să fii în fapte și în bărbăție același din dorințele tale. Ai vrea să ai ceea ce socotești podoabă vieții; și să trăiești ca un netrebnic, chiar după părerea ta, lăsând ca bietul cotoiu din poveste să-și fie tovarășe: „Nu îndrăznesc“, cu „Mult aș vrea!“

MACBETH

Te rog, taci! Indrăsnesc să fac tot ce poate face un om; fac orice; dar cine îndrăznește mai mult, nu mai e om.

LADY MACBETH

Ce demon te-a împins să-mi încredințez

*
mie planul acela? Când l-ai plănuit, atunci erai om; și când ai fi mai mult decât erai atunci, ai fi și mai om. Nici vremea nici locul nu erau prielnice atunci și totuși le voi iai; le-ai fi scornit. Acum singure ți se îmbie, și tu ești netrebnic. Am alăptat și știu cât de drag e copilul ce-a supt la sân. Ah! i-aș fi smuls țâța din gingiile încă fără dinți și i-aș fi zdrobit capul, pe când zâmbea la mine, dacă aș fi jurat să fac asemenea faptă, precum tu juraseși să faci ceea ce știi.]

MACBETH

Și dacă nu izbutim? (X)

LADY MACBETH

Nu izbutim! Dar încordează-ți cât trebuie curajul și vom reuși. Când Duncan va adormi, căci oboseala drumului făcut până aici îl va răpune curând, așa îi voi ameza pe paznicii lui cu vin și cu rachiu, încât memoria, veghea minții, li se va preface în abur, iar lăcașul judecății lor în cazan. Când toată făptura lor va fi înneacă într'un somn porcesc, ca în moarte, ce nu vom putea, tu și eu săvârși, Duncan fiind rămas fără părare? Ce nu vom putea pune în sarcina slujitorilor săi beți, cari vor purta vina și răspunderea marii noastre isprăvi?

MACBETH

Naște numai băieți, căci firea ta cutezătoare nu trebuie să plămădească decât bărbați. Văzându-i mânjiți de sânge, în odaia lor și chiar pumnalele lor întrebuintându-le, e destul oare ca să creadă cineva că ei au săvârșit omorul?

LADY MACBETH

Cine va cuteza să se îndoiască, mai ales că vom scoate urlete de durere, când îl vom afla mort.

MACBETH

Sunt hotărât. Imi voiu încorda toate puterile pentru fapta grozavă. Haide, să și amăgim lumea cu fățarnică veselie. Un chip de împrumut trebuie să ascundă ceea ce știe o inimă fățarnică.

ACTUL II

SCENA I-a

(Inverness, curtea castelului lui Macbeth)

*Intră Banquo și Fleance după un servitor
cu o torță în mână.*

BANQUO

Cât o fi ceasul băiete?

FLEANCE

Luna a apus, ceasul nu l-am auzit.

BANQUO

Luna apune la miezul nopții.

FLEANCE

Cred că e mai târziu.

BANQUO

Ține, ia sabia mea. În cer se face economie; toate luminile de sus s'au stins. Ia și asta. M'a prins un somn greu ca plumbul și totuși n'aș voi să dorm. Puteri dumnezeiești, înnăbușiți în mine gândurile ticăloase care mă frământă, tocmai când se pleacă firea dornică de odihnă... Dă-mi sabia.

(Intră Macbeth și un servitor cu o torță)
Cine e acolo?

MACBETH

Un prieten.

BANQUO

Cum! Nu te-ai culcat? Regele doarme. A fost mai vesel ca de obicei. și-a făcut dăruri servitorilor dumitale. Diamantul acesta îl trimete soției dumitale, pe care a găsit-o drept cea mai îndatoritoare gazdă. Nespuse de mulțumit s'a dus la culcare.

MACBETH

Nefiind înștiințați, bunăvoința noastră s'a supus nepregătirii și-a fost roabă lipsurilor.

BANQUO

Totul a fost bine. Am visat în noaptea trecută pe cele trei surori din luncă. O parte din cele ce ți-au prevestit s'a împlinit.

MACBETH

Le și uitasem. Totuși, când vom avea un ceas de răgaz, aș vrea să stăm de vorbă. (X)

BANQUO

Bucuros, ori când vrei.

MACBETH

De te vei da de partea mea, în ceasul prielnic, la mare cinste vei ajunge.

BANQUO

Numai să nu pierd nimic, căutând să sporesc; să-mi păstrez pururea inima neîntinată și credința dreaptă.

MACBETH

Până atunci îți urez noapte bună,

BANQUO

Îți mulțumesc și eu dumitale. (*Ies, Banquo și Fleance*).

MACBETH (*servitorului său*)

Du-te și spune-i stăpânei tale că, îndată ce băutura mea va fi gata, să sune clopotul. Să te duci apoi să te culci. (*Servitorul iese*). Văd oare mereu un pumnal înaintea-mi, cu mânerul spre mine?

Haide, vino să te-apuc. Nu te am și totuși te văd mereu, vedenie fatală. Nu te pot vedea numai? Ești oare numai o părere de pumnal, o plăsmuire înșelătoare, purceasă dintr'o minte aprinsă? Te văd așa de adevărat ca și pe cel ce-l scot acum. Imi arăți calea pe care să merg, căci tocmai tu ești unealta ce vreau s'o întrebuițez. S'au făcut ochii mei paiățele celorlalte simțuri, sau și ele prețuiesc tot atât? Mereu te văd; pe lama și pe prăselele tale, pumnal, văd acum picături de sânge. Nu-i adevărat! Nu sunt. Ci omorul ia astfel întruchipare înaintea ochilor mei. Acum, pe o jumătate a globului, natura pare moartă și visuri urâte chinuiesc somnul sub ploguri. Vrajitoria aduce jertfe pe altarul palidei Hecate, iar Omorul hâd iese din mormânt trezit de strejerul său de veghe, lupul, pe furiș, și se în-

dreaptă spre pradă ca o stafie. Pământule neclintit și puternic, să nu-mi auzi pașii, ori care ar fi ținta lor, ca nu cumva să spună pietrele ceva din ceea ce fac și să strice tăcerea groaznică a nopții, prielnică mie. Pe când eu îl ameninț, el trăiește. Cuvintele aruncă pe jeraticul faptei un suflu prea rece. (*Sună un clopot*). Mă duc, și s'a isprăvit. Clopotul mă chiamă. Să nu-l auzi, Duncan; e clopotul funebru, care te chiamă în paradis sau în iad (*Iese*).

SCENA II-a

(Același loc)

Intră lady Macbeth

LADY MACBETH

Vinul, care pe ei i-a amestit, mie mi-a dat îndrăsneală. Ceea ce pe ei i-a stins, pe mine m'a învăpăiat. Ascultă. Tăcere! Bufnița țipă; străjerul fatal urează cea mai sinistră noapte bună. Acum Macbeth e la lucru. Ușile sunt deschise și păzitorii beți își bat joc de datoria lor, sforăind. Le-am pus narcotice în vin; astfel că moartea și natura se ceartă între ele, dacă sunt vii sau morți.

MACBETH (*de afară*)

Cine e acolo? ei? Cine e?

LADY MACBETH

Vai! Mi-e teamă să nu se fi deșteptat... și să nu se poată face nimic... Incercarea, iar nu fapta, ne-ar pierde. Să ascult: pumnalele lor sunt pregătite... De sigur c'o să le găsească. Dacă așa cum dormea n'ar fi semănat cu tata, l-aș omorî chiar eu (*Intră Macbeth*) Bărbatul meu!

MACBETH

Am săvârșit fapta. N'ai auzit niciun sgomot?

LADY MACBETH

Am auzit doar bufnița strigând și greerul țărâind. Nu vorbeai tu?

MACBETH

Când?

LADY MACBETH

Acum.

MACBETH

Când scoboram?

LADY MACBETH

Da.

MACBETH

Ascultă! Cine doarme în camera de alături?

LADY MACBETH

Donalbain.

MACBETH

Tristă privește! (*privindu-și mâinile*).

LADY MACBETH

Tristă privește! Ești nebun!

MACBETH

Unul din ei râdea în somn, iar celălalt a strigat „Ajutor!“ așa că s’au deșteptat amândoi. Am stat și am ascultat. Dar și-au spus rugăciunile și au adormit iar.

LADY MACBETH

Sunt doi găzduiți la olaltă.

MACBETH

Unul spunea: „*Dumnezeu să ne binecuvăteze*“, „*Amin*“ spuse celălalt. Ca și cum mi-ar fi văzut mâinile de călău stând la pândă. N'am putut să spun *Amin*, când au spus „*Dumnezeu să ne binecuvănteze*“.

LADY MACBETH

De ce te gândești atâta la asta?

MACBETH

Dar pentru ce oare n'am putut rosti „*Amin*“? Aveam mare nevoie de binecuvântare și „*Amin*“ mi-a rămas în gâtlej.

LADY MACBETH

{ Dacă adâncești așa tot ce-ți trece prin minte, înnebunești.

MACBETH

Mi s'a părut că aud o voce strigând: „*Nu vei mai dormi! Macbeth a ucis somnul!*“...

somnul liniștit, somnul care deapănă firele încurcate ale grijii; moartea fiecărei zile a vieții; baia cumplitei obide, balsamul rănilor sufletești; al doilea fel de hrană hărăzit din natură, cea mai de seamă la ospățul vieții.

LADY MACBETH

Ce vrei să spui?

MACBETH

Glasul striga mereu în toată casa: „Nu vei mai dormi“! Glamis a ucis somnul și de aceea Cawdor nu va mai dormi și nici Macbeth nu va mai putea să doarmă!

LADY MACBETH

Cine striga așa? Zău, cinstite thane, îți batjocorești singura, nobila destoinicie, cu închipuiri de acestea nebune. Du-te de caută apă și spală mărturiile spurcate de pe mâinile tale. Pentru ce ai luat pumnalele cu tine? Trebuia să le lași la locul lor. Du-le acolo și mânjește cu sânge pe cei doi paznici adormiți.

MACBETH

Nu mă mai duc. Mă înspăimântă, când

mă gândesc la ce-am făcut. Nu cutez să-mai privesc odată, să-l mai văd,

LADY MACBETH

Ce curaj schilod! Dă-mi pumnale!e. Morții și cei ce dorm nu sunt decât chipuri neîn-suflețite. Numai ochiul unui copil se sperie de satana și în zugrăveală. Dacă e plin de sânge, voiu mânji cu purpura sângelui lui obrazii paznicilor, căci asupra lor trebuie să cadă omorul. (*Iese: ciocănește cineva afară*).

MACBETH

Cine bate oare? Ce e cu mine? Cel mal mic sgomot mă înspăimântă. (*Iși privește mâ-nile*). Ce mâni sunt aceste? Ah! ele îmi smulg ochii! Tot oceanul lui Neptun n'ar putea spăla sângele ăsta și să-l șteargă de pe mâna mea. Nu! Mai de grabă mâna asta ar împurpura nemărginirea mării, făcând-o din verde roșie; roșie! (*Lady Macbeth intră iar*).

LADY MACBETH

Mânile mele au acum aceeași culoare ca și ale ta!e. Dar mi-ar fi rușine să-mi simt inima atât de nemernică. (*Bate afară*). Bate cineva la poarta despre miază-zi. Să ne retragem în

camera noastră. Puțină apă ne va spăla de toată fapta. Vezi ce ușor e! Tăria cugetului tocmai acum te-a părăsit. Auzi, bate iar... Pune-ți halatul; poate trebuie să ne arătăm și să nu iscăm bănuiala, că nu ne-am culcat. Nu te lăsa așa doborât de gânduri.

MACBETH

Știu acum tot ce-am făcut! Mai bine nu m'aș cunoaște pe mine însumi. (*Bate în poartă*). De l-ar trezi pe Duncan sgomotul! Oh! de s'ar putea. (*Iese*).

SCENA III-a

(Același loc)

(*Bate afară. Intră un portar*)

PORTARUL

Nu, zău, ăsta știi că bate! Dacă ar fi un om portar al iadului, n'ar mai isprăvi să tot deschidă poarta musafirilor. (*Bate afară*). Bate, bate, bate! „Cine e acolo? în numele lui Belzebut!” E un arendaș, care s'a spânzurat fiindcă n'a mai avut să aștepte belșugul secerișului? Ai venit tocmai bine. Ai destule

basmale la tine? Aci ai să auzi rău!“ (*Bate afară*). Bate! Bate! Cine e acolo, în numele altui drac. Pe crucea mea, e un nelegiuit din ăia care vorbește în doi peri, jură strâmb pe cruce, dar nu izbutește cu fățarnicia să-l înșele și pe Dumnezeu. Intră, domnule care te joci cu vorbele. (*Bate afară*). Bate, bate, bate. „Cine e acolo?“ ! „Pe cinstea mea, e un croitor englez, care a furat din stofa unei perechi de pantaloni franțuzești. „Intră, croitorule, aici ai cum să-ți încălzești fierul de călălat“. (*Bate afară*). Bate, bate.. Să nu te odihnești de loc!“ Cine este? Dar locul ăsta e prea friguros pentru iad. Nu vreau să mai fac pe portarul necuratului. Am să las să intre aici oameni din toate breslele, drumeți de cei cari pășesc pe cărări înflorite ca să ajungă la focul veșnic. (*Bate afară*). Indată, îndată. Vă rog, fiți îngăduitori cu portarul. (*Deschide poarta*). (*Intră Macduff și Lennox*).

MACDUFF

Se vede că te-ai culcat tare târziu, prietene, de te scoli așa greu.

PORTARUL

Pe cinstea mea, domnule, am chefuit până la cântatul despre ziuă al cocoșului și băutura e a dracului: trei rele. pricinuește.

MACDUFF

Și care sunt acele trei rele?

PORTARUL

Ei, domnule, îți vopsește nasul, îți dă somn și îți dă mai multă urină. Iar desfrânarea, domnule, o îmboldește, dar îți ia puterile. De aceea s'ar putea zice că băutura se poartă fățarnic cu desfrânarea; ea o face și ea o moleșește, o întartă și îi ține calea, îi dă curaj și nu-i dă putere. În cele din urmă, o prinde în lațul somnului, o dă de ocară și o părăsește.

MACDUFF

Mi se pare că băutura și-a bătut joc de tine aseară.

PORTARUL

Da, domnule, e adevărat, și-a bătut joc rău, dar m'am răzbunat și eu: deși la o vreme îmi muiase picioarele, eu fiind mai tare ca ea, am gonit-o afară din stomac.

MACDUFF

S'a sculat stăpânul tău ? (*Intră Macbeth*).

Bătaia noastră la poartă l-a deșteptat. Iată-l
că vine.

LENNOX

Bună ziua, nobile Macbeth.

MACBETH

Bună ziua la amândoi.

MACDUFF

S'a sculat regele, nobile thane?

MACBETH

Nu, până acum.

MACDUFF

Mi-a poruncit să-l scol de vreme și am
cam întârziat.

MACBETH

Să te duc la el.

MACDUFF

Știu că pentru d-ta e o supărare plăcută,
dar tot supărare e.

MACBETH

Ceea ce facem cu plăcere nu ne pare o-
bositor. Iată ușa camerei regelui.

MACDUFF

Mă voiu încumeta să intru, căci asta e
sarcina mea. (*Iese*).

LENNOX

Pleacă regele azi?

MACBETH

Da, așa hotărîse.

LENNOX

Noaptea a fost furtunoasă. Unde-am dor-
mit noi, coșul a căzut și se spune că s'au
auzit vaiete în aer, ciudate gemete de moarte,
proorocind, în cuvinte feroase, un pârjol
grozav și mari turburări iscate de vremea
aceasta de nenorociri. Toată noaptea au co-
bit cucuvaele. Unii spun că pământul, ca și
cum ar fi simțit fiori, s'a cutremurat.

MACBETH

A fost o noapte grozavă.

LENNOX

De când sunt pe lume, sunt tânăr, e drept, eu nu mi-aduc aminte o noapte la fel. (*Macduff* reintră).

MACDUFF

Oh! grozăvie! grozăvie! grozăvie!... Nici limba n'o poate numi, nici mintea n'o poate pricepe!

MACBETH, LENNOX

Ce s'a întâmplat?

MACDUFF

Duhul nimicirii și-a desăvârșit capodopera!... Cel mai îngrozitor omor a pângărit templul sfințit al Domnului și a furat vieța ce-o ascundea altarul.

MACBETH

Ce spui tu? Vieța?

LENNOX

Vorbești de Majestatea Sa?

MACDUFF

Duceți-vă în iatacul său și stingeți-vă vederea privind o nouă Gorgona. Nu-mi cereți să vorbesc; priviți, apoi vorbiți voi înșivă.

(*Macbeth și Lennox ies*).

Sculați-vă! Sculați-vă! Trageți clopotul de alarmă! Omor și trădare! Banquo și Donalbain! Malcolm! sculați-vă. Scuturați-vă somnul moleșitor, icoana morții, și priviți însăși moartea! Sculați-vă. Sculați-vă și priviți icoana judecății din urmă! Malcolm, Banquo!... Ieșiți ca din mormintele voastre și alergați ca niște fantome, ca groaza întipărită pe fețele voastre să întregească tabloul acestei grozăvii. Trageți clopotul! (*Clopotul sună*).

(*Intră lady Macbeth*)

LADY MACBETH

Ce este? ce s'a întâmplat de s'a făcut un sgomot ca de trâmbiță, adunând pe toți cei cari dorm în casă? Vorbește, vorbește.

MACDUFF

Oh, nobilă doamnă. E greu să mă hotărască s'o spun unei femei. Numai vestea gro-

zăviei te-ar omorî. (*Intră Banquo*). Oh! Banquo, Banquo! Regescul nostru stăpân a fost omorît!

LADY MACBETH

Vai! Ce nenorocire! Cum! în casa noastră?

BANQUO

Aci, ori aiurea, e prea groaznic! Dragul meu Macduff, te rog tăgăduiește însuși ce-ai spus.

(*Macbeth și Lennox reintră*)

MACBETH

Dacă aş fi murit cu o oră înaintea acestei întâmplări, fericite zile aş fi încheiat! căci de aci înainte viața nu mai are cu ce să mă momească; totul e nimicnicie. Renumele și virtutea au pierit, vinul vieții s'a băut și nu i-a mai rămas pivnicerului decât drojdia.

(*Intră Malcolm și Donalbain*).

DONALBAIN

Ce nenorocire s'a întâmplat?

MACBETH

A voastră e nenorocirea și nu știți? Obârșia, noima, fântâna sângelui vostru a secat, însuși isvorul e sleit.

MACDUFF

Regescul vostru părinte a fost ucis.

MALCOLM

Oh! de cine?

LENNOX

Chiar de paznicii săi. Ei, după cât se pare, au săvârșit crima. Mânile și fețele lor sunt pline de sânge, tot așa și pumnalele pe care le-am găsit însângerate chiar pe pernele lor. Privirea lor e rătăcită, fețele speriate. Nu trebuia să li încredințeze o vieță de om.

MACBETH

Imi pare rău acum că i-am omorât într'un moment de furie.

MACDUFF

Pentru ce ai făcut așa?

MACBETH

Cine poate fi, în una și aceeași clipă, cu

sânge rece și înfiorat, cumpănit și furios, credincios și nepăsător tot de-odată? Nimeni. Izbucnirea violentei mele iubiri către regele meu a apucat înaintea chibzuielii târăgăni-toare. Colo zăcea Duncan cu pielea-i argin-tie înflorată cu dârele sângelui său aurit, și rănile lui deschise păreau niște spărturi fă-cute în zidul vieții, să intre moartea distru-gătoare. Dincolo erau ucigașii însemnați cu pecetea faptei lor, cu pumnalele sfidătoare, ca într'o teacă de sânge. Cine ar fi putut să se stăpânească, dacă are o inimă vrednică de jertfă și în inimă curaj cât dragostea lui de puternic?

LADY MACEBTH

Ajutor! duceți-mă de-aici!

MACDUFF

Dați ajutor doamnei.

MALCOLM

De ce stăm muți, când mai ales de noi e vorba.

DONALBAIN

Ce-am putea spune aici, unde soarta noastră

s'a ascuns în gaură de șarpe, ca să nu fie făcută praf și pulbere? Să plecăm. Vom mai avea pricină de jale.

MALCOLM

Jalea noastră nu e în stare să lupte.

BANQUO

Vedeți de doamna. (O ia pe lady Macbeth). Și după ce vom pune pe noi haine — ne-a pătruns frigul — vom sta de vorbă mai bine asupra acestei fapte cumplite. Teama și îndoiala ne frământă. Cât despre mine îmi iau pe Dumnezeu de pavăză împotriva gândurilor ascunse ale unei trădări.

MACBETH

Așa zic și eu.

TOȚI

Și noi tot așa.

MACBETH

Să ne punem platoșa bărbăției și să ne adunăm cu toții în sală.

TOȚI

Ne-am înțeles.

(Ies toți, afară de Malcolm și Donalbain).

MALCOLM

Ce vrei să faci? Să nu ne unim cu el. A arăta o durere, ce n'o simte, îi vine lesne omului fățarnic. Eu plec în Anglia.

DONALBAIN

Și eu în Irlanda. Depărtându-ne destinele vom fi și mai la adăpost amândoi. Aci, unde ne aflăm, zâmbetul oamenilor e înarmat cu pumnale. Cel care te ține mai aproape de el, e tocmai acela care are pumnalul mai la îndemână.

MALCOLM

Săgeata ucigașă, ce-a fost aruncată, tot își mai urmează sborul și, lucrul cel mai sigur e să te ferești de a-i sluji de țintă. De aceea, pe cai, și să nu ne pară nepoliticos că nu ne luăm rămas bun, ci să fugim repede. Și sunt îndreptățiți să fugă, toți cari altă mântuire nu mai găsesc. *(Ies).*

SCENA IV-a

(Afară din castel)

(Intră Ross și un bătrân)

BĂTRÂNUL

Șaptezeci de ani mi se perindă limpede pe dinaintea ochilor și în atâta timp am văzut ceasuri grozave și multe isprăvi ciudate. Dar noaptea asta crâncenă a micșorat tot ce dăinuia în mintea mea.

ROSS

Ah! moșule dragă, vezi că cerul că și cum ar fi supărat de fapta săvârșită, amenință lăcașul spurcat de ea. Judecând după ceas, ar trebui să fie ziuă, și cu toate acestea bezna nopții ascunde globul dătător de lumină. Oare vrea noaptea să dănuie, sau îi e zilei rușine să mai sărute fața pământului, și lasă întunecimea s'o îngiulguiască?

BĂTRÂNUL

E ceva peste fire, ca și fapta ce s'a săvârșit. Marțea trecută, un șoim, care plutea se-

meș, în înălțimile cerului, a fost urmărit și ucis de o bufniță prinzătoare de șoareci.

ROSS

Și caii lui Duncan, (un lucru sigur și tocmai de aceea mai ciudat) frumoși și iuți, podoba neamului lor, s'au sălbătăcit, au spart grajdurile și-au fugit, nemai vrând să asculte de nimeni, ca și cum ar fi voit să se războiască cu omenirea.

BĂTRÂNUL

Se spune că se mănâncă unii pe alții.

ROSS

Da, așa au făcut și am rămas încremenit la asemenea priveliște.

(Intră Macduff)

Iată că vine bunul Macduff. Cum merg lucrurile, vere?

MACDUFF

Cum? nu vezi?

ROSS

S'a aflat cine a săvârșit crima?

MACDUFF

Aceia pe care i-a omorât Macbeth.

ROSS

Zi înspăimântătoare! Și ce folos aveau să aibă de pe urma isprăvii lor?

MACDUFF

Fuseseră cumpărați. Malcolm și Donalbain, cei doi fii ai regelui s'au făcut nevăzuți, au fugit, ceea ce face să cadă asupra lor bănuielile crimei.

ROSS

Iar o crimă împotriva naturii... Deșertă e ambiția aceluia care nu cruță nici izvorul propriei sale vieți! De aceea este foarte cu putință să coboare coroana pe fruntea lui Macbeth.

MACDUFF

A și fost proclamat rege. A plecat la Scone ca să fie încoronat.

ROSS

Unde e corpul lui Duncan?

MACDUFF

L-au dus la Colmas-Bill, locaş sfânt de odihnă al înaintaşilor şi al osemintelor lor.

ROSS

Te duci la Scone?

MACDUFF

Nu, vere, mă duc la Fife,

ROSS

Bine, eu mă duc la Scone.

MACDUFF

Să dea Dumnezeu ca lucrurile să iasă cu bine. Adio! Numai să nu ne fie vesmintele noi mai strimte decât cele vechi.

ROSS

Adio, moşule.

BĂTRÂNUL

Dumnezeu cu tine şi cu aceia cari vor să facă lucru bun din lucru rău şi prieteni din duşmani. (*Iese*).

ACTUL III

SCENA I-a

(Forres. O cameră a palatului)

(*Intră Banquo*)

BANQUO (*singur*)

Ești acum rege, Cawdor, Glamis, tot ce-ți preziseseră cele trei vrăjitoare bătrâne și mi-e teamă să nu le fi dobândit prin mijloace mârșave. Ele au spus însă că toate acestea nu vor rămâne odraslelor tale, ci că eu voi fi tulpina și tatăl multor regi. Dacă e vreun adevăr în aceste lucruri (și în ce te privește pe tine, Macbeth, au spus adevărul) pentru ce prezicerile lor să se fi împlinit pentru tine și să nu fie oracole bune și pentru mine întărindu-mi nădejdea? Dar, destul, tăcere.

(*Sunete de fanfare. Intră Macbeth ca rege. Lady Macbeth ca regină. Lennox, Ross, seniori, doamne și suita*).

MACBETH

Iată cel mai de vază oaspete al nostru.

LADY MACBETH

Dacă el ar fi fost uitat, s'ar fi făcut un gol în marea noastră serbare, nimic nu ar fi fost la locul lui.

MACBETH

Astă-seară dăm un ospăț sărbătoresc și te rugăm să nu lipsești.

BANQUO

Majestatea Voastră poruncească, datoria mea mă leagă de dânsa cu tărie și de-apururea.

MACBETH

Ai să te duci călare undeva după prânz?

BANQUO

Da, bunul meu stăpân.

MACBETH

Am fi voit ca povețele tale cumiști, care

au fost totdeauna cu greutate și prielnice, să le avem în sfatul ce-l vom ține astăzi. Dar ni le vei da mâine. Mergi departe?

BANQUO

O să merg atât de departe, stăpâne, cât va îngădui vremea de acum până la cină. Dacă însă calul meu nu va fi destul de sprinten, atunci va trebui să împrumut noaptea întunecoasă o oră sau două.

MACBETH

Vezi să nu lipsești dela praznicul nostru.

BANQUO

Nu, stăpâne.

MACBETH

Am auzit că sângeroșii noștri veri s'au refugiat în Anglia și în Irlanda și că nu numai că nu mărturisesc uciderea părintelui lor, ci umplu urechile cui are timp să-i asculte cu cele mai ciudate născociri. Dar despre acestea vom vorbi mâine, când vom avea o treabă obștească, pentru care se cuvine să ne sfătuim. Umblă sănătos și întoarce-te deseară. Mergi și Fleance cu tine?

BANQUO

Da, bunul meu stăpân. E vremea să plecăm.

MACBETH

Doresc să vă fie caii iuți și siguri. Mergi sănătos. (*Iese Banquo*). Fiecare să fie stăpân pe timpul său, până la șapte seara. Pentru ca să ne fie și plăcută societatea voastră, voi rămâne singur până la ora cinci. Până atunci, Dumnezeu cu voi. (*Ies toți, afară de Macbeth și un servitor*). Ascultă-mă, sunt oamenii aceea la porunca mea?

SERVITORUL

Da, stăpâne, sunt afară, la poarta palatului.

MACBETH

Adu-i încoace. (*Iese servitorul*). A fi ce ești nu e încă nimic, dacă nu poți avea siguranța că vei rămâne. Teama mea de Banquo e din ce în ce mai adâncă. Tocmai firea lui mândră mă neliniștește mai tare. El îndrăznește prea mult. Afară de cutezanța cugetului, mai are și înțelepciune, care îi povățuiește curajul să lucreze cu luare-aminte. De nimeni altul nu mă tem, numai de el. Geniul meu se smerește față de al lui, după cum se spune că

Marcu Antoniu era stăpânit de Cezar. Le-a înfruntat pe cele trei vrăjitoare, când ele m'au cinstit cu numele de rege și le-a poruncit să-i vorbească și lui. Ca niște profetese, l-au salutat ca tată al unui șir de regi. Pe capul meu a pus o coroană neroditoare iar în mână un sceptru sterp, pe care un braț străin mi le va lua. Niciun fiu al meu nu-mi va urma la tron. Dacă e așa, mi-am întinat sufletul pentru urmașii lui Banquo, pentru ei am ucis pe virtuosul Duncan. Numai pentru ei am turnat otrava remușcării în cupa conștiinței mele. Am dat comoara sufletului meu nemuritor vrăjmașului obștesc al omului, ca să-i fac pe ei regi! Urmașii lui Banquo regi! Decât să fie așa, mai de grabă coboară-te în arenă Soartă și luptă-te cu mine până la moarte! Cine-i acolo? (*Intră iar servitorul cu doi ucigași*). Acum du-te la ușă, stai acolo până ce te voi chema. (*Iese servitorul*). Nu-i așa că ieri am vorbit împreună?

INTAIUL UCIGAȘ

Așa e, Măria Ta.

MACBETH

Ei, v'ați gândit amândoi la cele vorbite?
Să știți că el v'a apăsător pe vremuri sub roata

norocului, când voi pe nedrept scocoteați că vă prigonesc eu. V'am dat dovezi, în convorbirea noastră din urmă, și v'am arătat deslușit cum ați fost înșelați, năpăstuiți, ce unelte s'au întrebuintat, cine le-a mânăuit, și toate celelalte împrejurări, care până și unui nătâng sau tâmpit i-ar putea spune „Iată isprava lui Banquo!“

INTĂIUL UCIGAȘ

Ne-ați spus toate acestea.

MACBETH

Da, și voi merge și mai departe, și asta e noima întâlnirii noastre de acum. Găsiți destulă răbdare în firea voastră, ca să lăsați lucrurile să treacă astfel? Sunteți atât de sfinți încât să vă rugați pentru acest om cinstit și pentru urmașii acestui om, a cărui mână grea v'a încovoiat spre mormânt și i-a sărăcit pe ai voștri pentru vecie?

INTĂIUL UCIGAȘ

Suntem bărbați, Majestate.

MACBETH

Da, în condicile primăriei așa sunteți tre-

cuți, — după cum copoii, ogarii, corciturile, lăptoșii, dulăii, câinii lupi, toți la fel câini se numesc. Dar știutorul deosebește pe cel iute de cel trândav, pe cel isteț, pe paznicul casei, pe cel vânător, pe fiecare după darul pe care firea darnică i l-a hărăzit. Deaceea primește un nume, care îl deosebește. Tot așa și cu oamenii. Acum, dacă aveți și voi locul vostru, și nu pe treapta cea mai de jos a omenirii, spuneți, și-am să încredințez inimii voastre un plan, a cărui îndeplinire vă va izbăvi de dușmanul vostru și vă va lega de inima și dragostea noastră, de noi cari, cât va trăi dânsul, tânjim în sănătatea noastră, iar de-ar muri, ne-ar fi desăvârșită.

AL DOILEA UCIGAȘ

Eu, unul, Măria ta, loviturile mișelești și batjocura oamenilor m'au amărît atât de mult, că sunt în stare să fac orice, numai ca să înfrunt lumea.

INTAIUL UCIGAȘ

Și pe mine atât m'a răpus povara necazurilor și lupta cu soarta, că n'aș șovăi să-mi pun viața în joc, ca ori s'o ușurez ori să mă ușurez pe mine de ea.

MACBETH

Amândoi știți acum că Banquo e acela care v'a dușmănit.

AMBII UCIGAȘI

Așa e, Măria Ta.

MACBETH

E și dușmanul meu, ba încă atât de înverșunat, că fiecă clipă a vieții lui e o primejdie de moarte pentru viața mea. Deși cu puterea cu care sunt învestit aș putea pe față să-l înlătur din calea mea și să nu dau seamă nimănui, nu vreau totuși din pricina unor prieteni cari sunt și ai lui și ai mei totdeodată, de a căror dragoste nu mă pot lipsi și împreună cu cari va trebui să jelesc peirea celui pe care tot eu l-am doborât, Iată dar pricina, ce mă îmbie să cer ajutorul vostru, ascunzând toate aceste de ochii pros-timii.

AL DOILEA UCIGAȘ

Voiu face, Măria Ta, tot ce ne vei porunci.

INTĂIUL UCIGAȘ

Chiar de-ar fi ca cu viața noastră să...

MACBETH

Pe față și în vorbă vi se citește hotărârea bărbătească. Peste un ceas cel mult vă voi spune unde trebuie să vă ațineți, ora, minutul când să-l pândiți, căci isprava trebuie să se facă astă seară și la oarecare depărtare de palat. Nu uitați că eu nu trebuie să fiu nici măcar bănuit. Și, odată cu el, (ca opera voastră să nu mai întâmpine în urmă greutate și să nu fie prost făcută), trebuie să aibă aceeași soartă și Fleance, fiul său, care-l întovărășește și a cărui peire e tot așa de însemnată. Retrageți-vă. Sfătuiți-vă împreună, întâriți-vă, viu și eu îndată după voi.

AMBII UCIGAȘI

Suntem hotărâți, Măria Ta.

MACBETH

Voiu veni la voi numaidecât. Stați pe aproape. (*Ucigașii ies*). S'a sfârșit. Banquo, dacă îi e merit sufletului tău să-și ia calea spre cer, atunci o va găsi astă-seară. (*Iese*).

SCENA II-a

(Altă cameră a palatului)

Intră Lady Macbeth și un servitor.

LADY MACBETH

Banquo a plecat din palat?

SERVITORUL

Da, doamnă, dar se reîntoarce la noapte

LADY MACBETH

Du-te de întreabă pe rege, dacă are timp să-i spun câteva cuvinte.

SERVITORUL

Mă duc, doamnă. (*Iese*).

LADY MACBETH

N'am dobândit nimic, am pierdut totul dacă năzuința îndeplinită n'a adus mulțumirea. Mai bine să fii însuși răpus, decât printr'o nimicire să trăiești în veșnică neliniște. (*Intră Macbeth*). Ce s'aude, dragul meu?

Pentru ce stai singur, în tovărășia celor mai triste himere, frământat de cugete care ar fi trebuit să piară odată cu aceia cari ți le iscase? Nimic nu mai poți schimba; nu te mai gânde. Ce s'a făcut, s'a făcut.

MACBETH

Am rănit numai șarpele, nu l-am zdrobit. Se va tămădui și va fi iar ce-a fost, pe când neputinciosul nostru necaz rămâne în voia dintelui lui, ca și mai înainte. Despice-se și prăbușească-se mai bine întreaga zidire a lumii, decât să mai fim nevoiți să ne mâncăm pâinea cu temere și să dormim în sbuciumul viselor cumplite ce ne muncesc în fiecare noapte. Mai bine să fim cu mortul, pe care, ca să îi luăm locul, l-am trimis în împărăția păcii, decât să-mi chinuie sufletul fără preget. Duncan e în groapa lui; a scăpat de frigurile vieții omenești. se odihnește în pace. Trădarea nu mai are cu ce să-l înspăimânte; nici oțelul, nici otrava, nici fățarniciile celor dimprejur, nici războiul din afară, nimic nu-l mai poate acum îngrijora.

LADY MACBETH

Haide, dragul meu, nu mai sta cu privirea încruntată, fii cu fruntea senină și vesel față de oaspeții de astă-seară.

MACBETH

Ai dreptate, scumpa mea, și așa te rog să fii și tu. Să fii plină de luare aminte față de Banquo. Arată-i, și cu privirea și cu vorba, că-l prețuim mult. Nu vom fi în siguranță atâta timp cât va trebui să ne întinăm co-roana cu lingușiri și să ne facem fețele măști ale sufletului, ca să nu dea pe față adevăratele simțiminte.

LADY MACBETH

Uită toate acestea.

MACBETH

Oh! Plin de scorpii mi-e sufletul, iubita mea! Știi că Banquo și Fleance al lui trăiesc încă.

LADY MACBETH

Dar sunt oameni, nu i-a-înzestrat natura cu veșnicie.

MACBETH

Da, e o mângâiere că pot fi nimiciti. Deci fii veselă. Până să nu-și fi luat liliacul sborul spre turlele mănăstirii, până să nu-și cheme

neagra Hecată scărăbușul cu sbârnâitul monoton, până nu va suna apropierea nopții, se va îndeplini o faptă îngrozitoare.

LADY MACBETH

Ce se va întâmpla?

MACBETH

Rămâi cu cugetul curat, scumpa mea, până în clipa când te vei putea bucura de faptul împlinit. Vino, noapte orbitoare, pune o legătură pe plăpânzii ochi ai zilei miloase, și cu mâna ta însângerată și nevăzută sfâșie, rupe în bucăți cumplitul legământ ce mă îngrozește. Lumina se stinge și corbul sboară spre sălașul său din pădure, geniile bune ale zilei încep să ațipească, să adoarmă, pe când geniile rele ale nopții se ivesc în căutarea prăzii lor. Cuvintele mele te uimesc, dar fii liniștită. Isprăvile, prin rău începute, se întăresc tot prin rău. Vino cu mine. (*Iese*).

SCENA III-a

(Un parc, cu o poartă lângă palat)

INTĂIUL UCIGAȘ

Dar ție cine ți-a poruncit să vii cu noi?

AL TREILEA UCIGAȘ

Macbeth.

AL DOILEA UCIGAȘ

Nu trebuie să ne temem de noul nostru tovarăș, de oarece ne-a dovedit că știe care e sarcina noastră și cunoaște toate amănunțimile.

INTĂIUL UCIGAȘ (*către al doilea*)

Atunci stai cu noi. La apus se mai văd câteva raze luminoase. Acum călătorul întârziat dă pinteni calului, ca să ajungă mai de grabă la han; în curând se va ivi acel pe care-l așteptăm.

AL TREILEA UCIGAȘ

Tăcere! se aude un tropot de cai.

BANQUO (*aparte*)

Ei! aduceți lumină!

AL DOILEA UCIGAȘ

El e, căci toți ceilalți, despre cari se știe că sunt poftiți la palat, au și sosit.

INTĂIUL UCIGAȘ

Caii fac un ocol.

AL TREILEA UCIGAȘ

De aproape o milă. El, fiindcă așa e obiceiul și ca toți ceilalți oaspeți, va veni pe jos până la poarta palatului.

(Intră Banquo și Fleance, urmați de un servitor cu o torță).

AL DOILEA UCIGAȘ

Văd o lumină! Lumină!

AL TREILEA UCIGAȘ

El e.

INTĂIUL UCIGAȘ

Fiți gata.

BANQUO

Va ploua la noapte.

INTĂIUL UCIGAȘ

Jos cu el! *(Se repede îa Banquo și îl lovește).*

BANQUO

Trădare! Fugi, scumpul meu Fleance, fugi fugi, fugi, ca să mă poți răzbuna!... Oh! mișelul! (*Moare. Fleance fuge*).

AL TREILEA UCIGAȘ

Cine a stins lumina?

INTĂIUL UCIGAȘ

Ca să nu fim văzuți.

AL TREILEA UCIGAȘ

Numai unul a căzut, fiul a fugit.

AL DOILEA UCIGAȘ

Am făcut-o fiartă cu jumătate din sarcina noastră.

INTĂIUL UCIGAȘ

Ori cum, să mergem și să spunem ce-am făcut. [*Iese*].

SCENA IV-a

(Sală de ceremonii în palat)

(*Masa pusă pentru banchet*)

[*Intră Macbeth, lady Macbeth, Ross, Lennox, nobili și suita.*]

MACBETH

Vă știți fiecare locurile ce vi se cuvin după rang, stați jos. Odată pentru totdeauna, vă zic din toată inima bine-ați venit. ¶

NOBILII

Mulțumim Majestății Voastre.

MACBETH

Și noi, ca gazdă mulțumită, ne vom amesteca printre oaspeți. Regina își păstrează locul de onoare și, când va veni momentul, îi voiu cere să ne ureze bun venit.

LADY MACBETH

Salută, în numele meu, pe toți prietenii noștri, căci inima mea le spune bun venit. (*Oaspeții se înclină.*)

(*Întâiul ucigaș apare la ușă.*)

MACBETH

Cuvintele tale sunt întâmpinate cu mulțumiri din toată inima. Amândouă laturile mesei sunt deopotrivă de împodobite cu oaspeți. Eu mă voi așeza la mijloc. Fiți cât se poate de veseli. O clipă, și vom bea o cupă cu toții odată. (*Apropiindu-se de ușă*). Ai sânge pe obraz.

UCIGAȘUL

E al lui Banquo.

MACBETH

Mai bine pe fața ta, decât în vinele lui. S'a isprăvit eu el?

UCIGAȘUL

Stăpâne, i-am tăiat beregata, asta i-am făcut-o chiar cu mâna mea.

MACBETH

Ești cel mai desăvârșit măcelar. La fel și acela care a făcut același lucru și cu Fleance. Dacă tot tu ai făcut-o, apoi ești un măcelar fără pereche.

UCIGAȘUL

Prea slăvită Majestate, Fleance a scăpat.

MACBETH (*aparte*)

Iar mă cuprind frigurile. Și aș fi fost sănătos, dintr'o bucată ca marmora, tare ca stânca, liber cu desăvârșire ca aerul; iar acum sunt strivit, înlănțuit, rob bănuelilor și temerii. Cu Banquo oare s'a isprăvit?

UCIGAȘUL

Da, marele meu stăpân, se află acum în siguranță, într'un șanț cu douăzeci de răni a dânci la cap, cea mai ușoară dintre ele tot mortală fiind.

MACBETH

Îți mulțumesc. (*Aparte*). Șarpele cel bătrân e nimicit, dar puiul a scăpat și cu timpul va avea și el venin. Deocamdată nu are dinți. (*Către ucigaș*). Du-te, o să mai vorbim mâine.

(*Iese ucigașul*).

LADY MACBETH

Nobilul meu soț, tu nu dai semnalul ve-

seliei. Un ospăț nu mai e ospăț și mesenilor li se pare că se află la o masă plătită la birt, atunci când gazda nu-și arată plăcerea de a-i avea la masă. Mai mult îți tihnește acasă la tine. La un banchet, însuflețirea face bunătațea bucatelor. Fără ea, adunarea e tristă.

MACBETH

Bun sfat. Intovărășească-se pofta cu o bună mistuire și sănătatea cu amândouă.

LENNOX

Majestatea sa nu ia loc? (*Umbra lui Banquo intră și șade pe locul lui Macbeth*).

MACBETH

Am avea adunată în jurul nostru floarea supușilor noștri, dacă ar fi fost și scumpul nostru Banquo. Dar l-aș învinui mai bucuros de lipsă de prietenie, decât aș vrea să i se fi întâmplat ceva!

ROSS

Făgăduise, Majestate, și pentru lipsa aceasta merită dojană. Voiește Majestatea voastră să ne onoreze cu regeasca sa tovărășie?

MACBETH

Nu mai e loc. —

LENNOX

Vi s'a păstrat aci un loc, Majestate.

MACBETH

Unde?

LENNOX

Aci, augustul meu stăpân. Dar ce vă mișcă
atâta?

MACBETH

Cine a făcut asta?

LENNOX

Ce lucru, înaltul meu stăpân?

MACBETH (*către umbra lui Banquo,
văzută numai de el*).Nu poți să mă învinovățești pe mine. Nu-ți
scutura spre mine pletele pline de sânge.

ROSS

Domnilor, să ne ridicăm. Majestății sale îi e rău.

LADY MACBETH

Stați jos, buni prieteni, soțul meu adesea e așa și asta i-a rămas din tinerețe. Vă rog stați jos, starea asta e trecătoare. Intr'o clipă va fi iarăși bine. Dacă va vedea că vă uitați la el, îl veți supăra și-i veți spori turburarea. Mâncați, nu-l priviți. (*Către Macbeth*). Ești bărbat ori nu?

MACBETH

Da, și plin de îndrăsneală, în stare să privesc ceea ce și pe Satan l-ar înspăimânta.

LADY MACBETH

Ce copilărie! E numai o simplă închipuire a spaimei tale, ca și cu pumnalul fantastic de care spuneai că te ducea spre Duncan. Oh! tresăriturile și spaima, aidoma cu o frică adevărată, ar fi nimerite pentru poveștile unei femei, depănate de bunica la gura sobei. Rușine! De ce te strâmbi mereu? Totul s'a isprăvit bine... Ce vezi acolo nu-i decât un scaun.

MACBETH

Te rog, privește, uite-te colo; acum ce zici? (*Umbrei*) Ei, ce-mi pasă? De vreme ce poți da din cap, vorbește. (*Reginei*) Dacă mormintele și cavourile trimit înapoi pe cei pe cari i-am îngropat, atunci leșurile noastre ar fi mai bine să fie pradă vulturilor. (*Umbra dispare*).

LADY MACBETH

Ce-i asta? Ești cu adevărat nebun?

MACBETH

Pe cât e de adevărat că stau aci acum, jur că l-am văzut.

LADY MACBETH

Vai! ce rușine!

MACBETH

... Sânge s'a vărsat și în timpurile vechi, înainte ca legile omenеști să fi împlânzit obiceiurile. De atunci încoace s'au săvârșit crime, la al căror auz numai ți se face părul măciucă. S'a dus vremea când odată ce-i sdrobeai capul, omul murea deabinelea și to-

tul se sfârșea. Astăzi mortul învie, cu douăzeci de răni mortale la cap, și ne gonește de pe scaunul nostru. Lucru mai îngrozitor și decât însăși crima.

LADY MACBETH

Slăvite rege, nobilii tăi prieteni te așteaptă.

MACBETH

Uitasem! . . . Nu vă mâniați pe mine bravii mei. Am o boală ciudată, care nu mai miră pe cei cari mă cunosc mai de aproape. Vă urez tuturor fericire și sănătate. O să stau și eu jos. Dați-mi vin... umpleți cupa.. (*Umbra reapare*). Beau pentru fericirea tuturor comesenilor și a scumpului nostru prieten Banquo, a cărui lipsă o regretăm. Aș fi dorit să fie aci. Beau pentru îndeplinirea dorințelor tuturor.

NOBILII

Vă mulțumim și vă urăm la fel.

MACBETH (*zărind umbra*)

Piei. . . . piei din fața mea! . . . Inchidă-se pământul peste tine! Oasele tale n'au mă-

duvă, sângele ți-e înghețat și n'ai lumină în ochi și totuși ochii tăi mă'nfioară!

LADY MACBETH

Domnii mei, gândiți-vă că e o boală obișnuită a lui și nimic alt-ceva, atât doar că ne turbură petrecerea.

MACBETH

La ce se poate încumeta un bărbat, eu mă încumet. Apropie-te asemenea unui urs sbârilit din Rusia sau ca rinocerul înarmat, sau asemenea tigrului din Hircania, ia orice formă, afară de aceasta, și nervii mei tari nu vor tremura. Sau înviază și chiamă-mă la luptă, să mă măsor cu tine într'un pustiu. Dacă voiu tremura și nu te-oiu urma, să-mi zici atunci păpușă. Fugi, umbră îngrozitoare, imaginea înșelătoare, fugi! (*Umbra dispare*) Așa dar, dacă s'a dus, sunt iar bărbat. Vă rog, stați la locurile voastre.

LADY MACBETH

Ai gonit veselia, ai stricat buna dispoziție a tuturor prin purtarea ta ciudată.

MACBETH

E oare cu putință asemenea năzbâtii să treacă peste noi, asemenea unui nor de vară și să nu ne încremenească? Incremenesc chiar în starea în care mă aflu, când mă gândesc că puteți vedea asemenea lucruri și tot să mai păstrați rumeneala firească obrazilor, pe când ai mei au îngălbenit de groază.

ROSS

Ce lucruri, Majestate?

LADY MACBETH

Te rog nu mai vorbi. Ii e din ce în ce mai rău. Intrebările îl supără. Vă spun tuturor noapte bună. Lăsați la o parte rânduiala plecării Domniilor Voastre, plecați odată cu toții.

ROSS

Noapte bună și Dumnezeu să-i dea sănătate Majestății Sale.

LADY MACBETH

Noapte bună la toți. (*Ies toți, afară de Macbet și lady Macbeth*).

MACBETH

Va curge sânge... se spune că sângele vrea sânge. S'au văzut pietre umblând și arbori vorbind. Prevestiri și semne s'au rostit. Prin graiul coțofenelor și al corbilor a fost destăinuit făptașul celui mai tănuit omor. E târziu?

LADY MACBETH

Nu se vede încă dacă a trecut noaptea, sau dacă a început ziua.

MACBETH

Ce crezi de Macduff? care nu voiește să se înfățișeze la porunca noastră?

LADY MACBETH

Ai trimis după el?

MACBETH

Nu, dar voi trimete. In casa fiecăruia din ei, am o iscoadă. Mâine, și din zorii zilei, mă voi duce să le caut pe cele trei vrăjitoare; trebuie să-mi spuie mai mult, căci acum sunt hotărît să aflu tot răul ce mi-e

hărăzit, prin ori cât de rele mijloace. Pentru binele meu, toate mijloacele sunt bune. Am înotat în sânge atât de departe, încât să mă mai întorc îmi e tot atât de greu ca și a merge înainte. Fierb în capul meu ciudate lucruri, care îmi trec în brațe și cer să fie săvârșite, mai înainte de a le cerceta cu deamănuntul.

LADY MACBETH

Ai nevoie de odihnă. — e balsamul tuturor viețuitoarelor

MACBETH

Dă, să dormim. Ciudatele mele năluciri sunt urmarea unei spaime neîncercate și care are nevoie să se întărească prin obișnuință. Nu suntem încă hârșiți în faptă. (*Ies*).

SCENA V-a

(Bălăria dela actul I)

(*Tunete. Intră cele trei vrăjitoare, care se întâlnesc cu Hecata*)

INTĂIA VRĂJITOARE

Ei, Hecato, ce e? Pari mânioasă!

HECATA

Și nu am dreptate să fiu, vrăjitoare obraznice? Cum de-ați cutezat să stați de vorbă cu Macbeth și să faceți târg cu el în treburile morții; iar eu, stăpâna voastră și îmboldul tuturor relelor, să nu fiu chemată de voi, ca să-mi arăt măestria. Ba încă și mai rău, tot ce ați uneltit n'a fost decât spre câștigul unui fiu încăpățânat, viclean și nepărtinitor care, ca mulți alții, vă arată dragoste pentru folosul lui, nu pentru voi. Indreptați acum tot ce ați greșit, plecați. Să veniți mâine dimineață în peștera Acheronului. Macbeth v'a veni acolo, ca să-și afle soarta, pregătiți vasele, vrăjile voastre, și tot ce vă trebuie. Eu mă înalț iar în văzduh și-mi voiu petrece noaptea cu punerea la cale a unei isprăvi cumplite. Trebuie să facem lucruri mari înainte de prânz. De cornul lunii spânzură o picătură mare de ploaie, o voiu prinde înainte de a cădea pe pământ. O voiu strecura apoi cu dibăcie vrăjitorească, pentru ca să nască din ea duhuri așa de iscusite și de amăgitoare, încât să-l zăpăcească pe Macbeth până la nebunie. Macbeth își va înfrunța soarta, își va bate joc de moarte și își va înălța nădejtile dincolo de cumințenie, de cinste și de teamă. Si voi știți cu toatele că încrederea oarbă este vrăjmașa cea mai neînduplecată a muritorilor. (*Muzică și cântece afară.*)

Vino! vino!). Auziți, mă chiamă Spiridușul. Uite-l, șeade pe un nor cețos și mă așteaptă. (*Iese*).

INTÂIA VRĂJITOARE

Să ne grăbim; se va întoarce îndată. (*Iese*).

SCENA VI-a

(Forres. O cameră a palatului)

(*Intră Lennox și un nobil*)

LENNOX

Vorbele ce le-am spus, s'au întâlnit cu gândurile d-tale, care torc mai departe. Eu n'am spus decât că lucrurile s'au desfășurat cu multă măiestrie. Blajinul Duncan a fost plâns, firește pentrucă murise! Prea viteazul Banquo a întârziat prea mult în preumblarea sa. Ai putea foarte bine să spui că Fleance l-a omorât, de oarece Fleance a fugit. Oamenii nu trebuie să întârzie în preumblări noaptea. Cine nu-și dă seama cât de grozavă faptă ar fi din partea lui Malcolm și

Donalbain să-șiucidă pe blândul lor tată? Afurisită crimă! Cât de îndurerat a fost Macbeth. Oare nu el, prins de o dreaptă mânie, i-a ucis numaidecât pe cei doi paznici ucigași, sclavi ai beției și ai somnului? Nu a fost o faptă nobilă asta, ba și înțeleaptă? Căci, dacă ar fi fost cruțați, tăgăda faptei lor ar fi revoltat pe oricine. Zic, dar, că Macbeth a pus foarte bine lucrurile la cale. Cred apoi că dacă fii lui Duncan ar fi arestați, să dea Dumnezeu să nu fie—le-ar arăta dânsul ce însemnează să omori un tată. Așa ar fi pățit și Fleance, Dar, tăcere! Am auzit că Macduff a căzut în disgrație, de când a vorbit prea mult și nu a voit să se arate la praznicul tiranului. Știi unde se află ascuns?

NOBILUL

Fiul lui Duncan, ale cărui drepturi de moștenire le-a uzurpat tiranul, trăiește la curtea engleză, unde a fost primit cu atâta bunătate, de prea piosul rege Edward, încât prigonirile soartei n'au putut să-i știrbească nimic din respectul ce i se datorește. Acolo s'a dus Macduff, să roage pe sfântul rege ca să-l îndemne pe războinicul Siward să vie în ajutorul nostru și, dacă Cel-de-sus va îngă-

dui, grație sprijinului lor vom putea da meselor noastre hrana, nopților noastre somnul și să scăpăm banchetele și serbările noastre de cuțite însângerate, să aducem îndreptățite laude și să primim onoruri de oameni slobozi, tot lucruri după care acum suspinăm. Vestea aceasta, a scopului călătoriei lui Macduff, l-a necăjit într'atât pe rege, că a început să se pregătească de războiu.

LENNOX

A trimis după Macduff?

NOBILUL

Da, dar solul s'a lovit de un atât de răspicat. „„Domnule nu pot“, încât i-a întors spatele murmurând, ca și cum ar fi voit să-i spună: «O să-ți pară cumplit de rău, de clipa când m-ai însărcinat cu asemenea răspuns.

LENNOX

Asta ar trebui să-i slujească lui Macduff de învățătură și să nu stea aproape de mâna lui Macbeth. Fie ca un înger din cer să sboare la curtea Angliei, întru lămurirea mai dinainte a soliei lui Macduff, pentru ca nefe-

ricita noastră țară să scape mai de grabă de
o cârmuire blestemată!

NOBILUL

Rugăciunile mele îl însoțesc. (*Ies*).

ACTUL IV

SCENA I-a

(O peșteră. În mijloc o căldare al cărui conținut fierbe).

Tunete. Intră cele trei vrăjitoare

INTAIA VRĂJITOARE

De trei ori pisica bălțată-a miorlăit.

A DOUA VRĂJITOARE

De trei ori, da, și-odată a țipat ariciul.

A TREIA VRĂJITOARE

Scorpia strigă: «A venit vremea! a venit vremea» !

INTAIA VRĂJITOARE

Să ne învărtim în jurul căldării și aruncați înăuntru măruntaie otrăvite. Broscoiu, care, amortit sub piatra rece, vreme de treizeci și una de zile și tot atâtea nopți te-ai umflat cu venin, fierbe tu cel dintâiu în oala vrăjită.

TOATE

Să muncim.
Străduim,
Ardă focul,
Tu căldare,
Fierbe, fierbe,
Tare, tare!

A DOUA VRĂJITOARE

Mușchiu de șarpe de baltă fierbi și te coace în căldare, ochi de șopârlă, labă de broască, păr de liliac, limbă de câine, limbă crestată de năpârcă, ac de șarpe orb, picior de gușter, aripă de cucuvae, ca o ciorbă drăcească fierbeți de dați în foc, pentru o vrajă care să smintească.

TOATE

Să muncim,
Străduim,

Ardă focul,
Tu căldare,
Fierbe, fierbe,
Tare, tare!

A TREIA VRĂJITOARE

Solzi de balaur, dinte de lup, mumie de vrăjitoare, mațe și gâtlej de rechin hoț de mare, rădăcină de cucută smulsă noaptea, ficat de Jidov hulitor, fiere de țap, așchii de pin rupte când luna se întunecă, nas de Turc, buze de Tătar, deget de copil de târfă născut într'un șanț, faceți ciorba groasă și o închegați. Să mai punem și măruntaiele unui tigru, la cele puse în căldarea noastră.

TOATE

Să muncim,
Sdrăduim,
Ardă focul,
Tu căldare,
Fierbe, fierbe,
Tare, tare!

A TREIA VRĂJITOARE

Să-l răcim cu sânge de maimuță și-o să fie farmecul tare și temeinic (*Intră Hecata*).

HECATA

Oh! bine-ați făcut! Vă laud munca și fiecare din voi o să aibă parte la câștig. Și-acum să cântăm împrejurul căldării întocmai ca ielele și strigoaicele în horă, vrăjind tot ce ați pus înăuntru. (*Muzică*).

CANTEC

Duhuri albe și țărcate,
 Duhuri negre și roșcate,
 Hai amestecați de zor:
 Hai amestecați cu spor!

A DOUA VRĂJITOARE

Mă mănâncă degetele cele mari, e semn că vine înapoi vre-un afurisit. (*Se aude o bătaie afară*). Deschideți-vă lacăte, în fața celui care va bate, oricine ar fi el. (*Intră Macbeth*).

MACBETH

Ei, voi tainice și negre vrăjitoare ale miezului nopții, ce faceți?

TOATE

O faptă fără nume.

MACBETH

Vă conjur chiar pe meseria voastră, ori care v'ar fi mijloacele, răspundeți-mi. Chiar de veți deslănțui vânturile și le veți pune să se lupte împotriva bisericilor; chiar dacă valurile înspumate ar înghiți și ar nimici corăbiile; grâul în spic de ar fi culcat la pământ, arborii de-ar fi doborâți; castelele de s'ar dărâma peste capetele celor cari le locuiesc; piramidele și palatele de s'ar nărui făcându-se praf! Intreaga sămânță a naturii de s'ar prăpădi, așa că însăși nimicirea să obosească, răspundeți-mi la ce vă întreb.

INTAIA VRĂJITOARE

Vorbește!

A DOUA VRĂJITOARE

Intreabă.

A TREIA VRĂJITOARE

Vom răspunde.

INTAIA VRĂJITOARE

Spune dacă vrei să auzi răspunsul din gu-

rile noastre, sau din acelea ale stăpânilor
noștri.

MACBETH

Chiamă-i, să-i văd.

INTAIA VRĂJITOARE

Să luăm sângele unei scroafe care a mâncat
pe cei nouă purcei ce i-a fătat, sau grăsimea
ce-a picurat de pe spânzurătoarea unui uci-
gaș și să le aruncăm în flacăra.

TOATE

Vino, mare sau mic, și arată repede ce
poți. (*Tunete. Intâia nălucă: un cap, cu cască,
iese din căldare*).

MACBETH

Spune-mi tu, putere necunoscută...

INTAIA VRĂJITOARE

Iți cunoaște gândul, ascultă ce-ți spune,
dar tu să nu spui nimic.

INTAIA NALUCA

Macbeth! Macbeth! Macbeth! păzește-te de Macduff! Păzește-te de thanul de Fife... Lăsați-mă să plec... Destul! (*Piere în căldare*).

MACBETH

Ori cine ai fi îți mulțumesc pentru bunul tău sfat, ai rostit tocmai teama mea, dar încă o vorbă numai...

INTAIA VRĂJITOARE

Nu vrea să i se poruncească. Iată alt duh mai puternic decât cel dintâiu.

(*Tunete. A doua nălucă. Un copil însângerat*)

A DOUA NĂLUCĂ

Macbeth! Macbeth! Macbeth!

MACBETH

Aș vrea să am trei urechi, ca să te aud mai bine.

A DOUA NĂLUCĂ

Fii sângeros, îndrăzneț și hotărât; disprețu-

este răsând puterea omului, căci nicio ființă născută de femeie nu va putea să facă rău lui Macbeth. (*Piere în căldare*).

MACBETH

Atunci poți să trăiești, Macduff; de ce mi-ar fi teamă de tine? și totuși e bine să am o îndoită siguranță și să am o cheazășie din partea soartei vei muri, Macduff; căci vreau să spun fricii palide că minte și să dorm în ciuda trăsnetului.

(*Tunete. A treia nălucă. Un copil încoronat și cu un arbore în mână*).

Cine e acesta care se înalță ca o odraslă de rege și poartă împrejurul frunții lui de copil coroană și stemă, semnele domniei?

TOATE

...Ascultă, dar nu-i vorbi.

A TREIA NĂLUCĂ

Fii curajos ca un leu, semeț, nu te îngriji de cine unelțește. Macbeth nu va putea să fie învins atâta vreme cât marea pădure din Birnam nu se va îndrepta spre înalta colină Dunsinane, spre a veni împotriva-i (*Dispare*).

MACBETH

Asta nu se va întâmpla niciodată. Cine poate să facă ostași din copacii codrului, să le poruncească să se desrădăcineze? O, dulci profeții! O, fericire! Morți răsvăriți nu vă sculați decât atunci când pădurea dela Birnam va porni la drum și dăinuiească Macbeth în mărire atât cât i-a sorocit destinul și plătească-și datoria ultimei suflări, vremii și legii obștești. Dar îmi bate totuși inima să știu un lucru. Spuneți-mi dacă meșteșugul vostru îngăduie: vor domni vre-odată urmașii lui Banquo în acest regat?

TOATE

Nu căuta să știi mai mult.

MACBETH

Vreau să știu adevărul. Nu-mi tăinuieți, altfel o veșnică afurisenie să cadă asupra voastră! Spuneți-mi! Pentru ce cântă căldarea și ce sgomot e acesta? (*Oboiuri*).

INTAIA VRĂJITOARE

Arătați-vă!

A DOUA VRĂJITOARE

Arătați-vă!

A TREIA VRĂJITOARE

Arătați-vă!

TOATE

Arătați-vă ochilor lui și întristați-i inima, iviți-vă ca umbrele și tot ca umbrele pieriți.

(O procesiune de opt regi, cel din urmă cu o oglindă în mână. Umbra lui Banquo îi urmează).

MACBETH

Tu te asemui prea mult cu umbra lui Banquo! Piei! Coroana ta îmi arde lumina ochilor! Tu, a doua frunte încinsă cu aur, părul tău este ca al celui dintâiu. Și al treilea e aidoma celor dintâi. Vrajitoare ticăloase! Pentru ce îmi arătați priveștiștea asta? Al patrulea! Săriți ochii mei din orbite. Cum! perindarea asta se va sfârși tocmai în ziua judecării din urmă?... Încă unul.... Al șaptelea?... nu mai vreau să văd... și iată pe cel de-al optulea că se ivește cu o oglindă, în

care se mai văd o sumedenie. Văd pe unii, cari duc câte două globuri și câte un sceptru întreit... Nesuferită, oribilă vedenie... Acum văd că totul e adevărat, căci iată-l pe Banquo însângerat că îmi surâde, mi-i arată ca pe ai săi. (*Vedeniile pier*). Cum? așa va fi?

INTAIA VRĂJITOARE

Da. toate se vor împlini. Dar, pentru ce a rămas Macbeth atât de încremenit? Veniți, surorilor, să-i dăm curaj și să-i arătăm cele mai frumoase jocuri ale noastre. Voiu ferma aerul, ca să ne cânte, iar noi să învârtim vechea noastră horă, pentru ca regele acesta mare să poată spune că l-am primit cu cinstea cuvenită.

(*Muzică. Vrajitoarele dănuiesc, și în urmă dispar toate*).

MACBETH

Unde sunt? Au pierit? Această fatală oră deapurarea afurisită să rămâie! Vino, tu care stai acolo afară.

(*Intră Lennox*)

LENNOX

Ce dorește Majestatea Voastră?

MACBETH

Le-ai văzut pe cele trei surori vrăjitoare ?

LENNOX

Nu, Majestate.

MACBETH

N'au trecut pe lângă tine ?

LENNOX

Nu, Majestate, de loc.

MACBETH

Impuțit să fie vântul pe care galopează
și blestemați să fie toți cei cari se vor în-
crede în ele! Am auzit galopul unui cal. Cine
a trecut?

LENNOX

Sunt doi sau trei crainici, Majestate, cari
vă aduc vestea că Macduff a fugit în Anglia.

MACBETH

A fugit în Anglia ?

LENNOX

Da, Majestate.

MACBETH (*aparte*)

O, timp, tu o iei înaintea planurilor mele cumplite! Un țel fugar nu e niciodată îndeplinit, dacă fapta nu-i vine în ajutor. Din ceasul acesta toate imboldurile inimii mele vor fi îndată urmate de acțiune. Și chiar acum, pentru a-mi încorona gândurile, hotărârea să fie pe dată tălmăcită în fapte. Am să pătrund în castelul lui Macduff, am să pun mâna pe Fife, voiu trece prin ascuțișul săbiei pe femeia și copiii lui și pe toți acei cari din nenorocire, țin de neamul al cărei șef este el. Nu e lauda unui nebun! Așa voiu face, până nu voiu avea timp de răsgândire. Nu mai vreau să am vedenii. Dar unde sunt crainicii? Hai, du-mă spre ei. (*Ies*).

SCENA II-a

(Fife. O cameră în castelul lui Macduff)

(*Intră lady Macduff, băiețelul ei și Ross*)

LADY MACDUFF

Ce-a făcut, de-a trebuit să părăsească țara?

ROSS

Aveți răbdare, doamnă.

LADY MACDUFF

El însă n'a avut de loc. Fuga lui e o nebunie. Când nu ne fac isprăvile trădători, ne fac temerile noastre.

ROSS

Dumneata nu poți ști dacă la fugă l-a îndemnat temerea sau înțelepciunea.

LADY MACDUFF

Înțelepciunea! Să-ți lași soția, să-ți lași copilașii, castelul și titlurile, într'un loc de unde tu însuți fugi? Nu ne iubește. Ii lipsesc simțimintele firești. Până și codobatura, cea mai mică dintre păsărele, își apără puii din cuib împotriva bufniței.

Frica i-a fost tot și dragostea nimic și nu văd defel înțelepciune într'o faptă lipsită de orice noimă.

ROSS

Draga mea vară, dojenește-te cât vrei pe

tine, iar în ce privește pe bărbatul tău, el e nobil, înțelept, cu judecată, și prevede mai bine ca oricare altul ciudățeniile ce ni le păstrează vremea în care trăim. Nu îndrăznesc să vorbească mai mult, dar crude sunt vremurile, când suntem trădători fără știrea noastră. când dăm crezare unor știri care ne neliniștesc și nu știm de ce anume ne temem. Ne dăm numai seama că plutim pe o mare furtunoasă și vrăjmașă și că drumul nu e sigur. Imi iau ziua bună, dar nu voi întârzia să mă întorc. Ajunse la culmea lor, relele se vor opri, sau lucrurile se vor întoarce la ceea ce au fost. (*Copilului*). Dragul meu verișor, Dumnezeu să te aibă în sfânta lui pază.

LADY MACDUFF

Are tată și totuși e orfan.

ROSS

Aș fi nebun dacă aș mai sta, ar fi să-mi atrag mie disgrația regelui, iar vouă să vă fac rău... Încă odată, mă retrag. (*Iese*).

LADY MACDUFF

Sărman copil, tatăl tău a murit. Ce vei face tu acum? Cum vei trăi?

BĂEȚELUL

Ca păsările, mamă.

LADY MACDUFF

Cum, cu viermi și cu musculițe?

BĂEȚELUL

Cu ce voi găsi, întocmai ca și ele, da, mamă.

LADY MACDUFF

Sărmană păsărică! Și nu te-ai teme de plasă, de clei, de prinzători sau de capcane?

BĂEȚELUL

De ce m'aș teme de ele, mamă? Toate aceste nu sunt puse anume pentru păsărele? Tata nu e mort, știu eu bine.

LADY MACDUFF

Ba da, a murit. De unde să iei un tată acum?

BĂEȚELUL

Dar tu de unde să iei un soț acum.

LADY MACDUFF

O, pot să-mi cumpăr douăzeci din târg.

BĂEȚELUL

Atunci ai să-i cumperi, ca să-i vinzi iar.

LADY MACDUFF

Vorbești cum te taie capul și, zău, pentru vârsta ta ai destulă minte.

BĂEȚELUL

Era tata un trădător, mamă ?

LADY MACDUFF

Da, era.

BĂEȚELUL

Ce e un trădător ?

LADY MACDUFF

Un om care jură și nu se ține de cuvânt.

BĂEȚELUL

Atunci, toți cei cari jură și nu se țin de cuvânt sunt trădători ?

LADY MACDUFF,

Toți cei cari își calcă jurământul sunt trădători și merită spânzurătoarea.

BĂEȚELUL

Și merită spânzurătoarea toți cei cari își calcă jurămintele?

LADY MACDUFF

Toți.

BĂEȚELUL

Și cine trebuie să-i spânzure?

LADY MACDUFF

Oamenii cinstiți.

BĂEȚELUL

Atunci cei cari își calcă jurămintele trebuie să fie proști, căci ei se găsesc în destul de mare număr, ca să bată pe oamenii cinstiți și să-i spânzure pe ei.

LADY MACDUFF

Dumnezeu să te ajute, sărmană maimuțică!
Dar cum vei putea să înlocuești pe tatăl tău?

BĂEȚELUL

Dacă ar fi mort, l-ai plânge; dacă n'ai plânge, asta ar fi semnul cel mai bun că aș căpăta curând alt tată.

LADY MACDUFF

Mic flecar! (Cum vorbești tu! (*Intră un servitor*)).

VESTITORUL

Dumnezeu să binecuvinteze, frumoasă doamnă! Nu mă cunoașteți, dar eu știu rangul ce-l aveți. Mă tem că vă amenință un pericol mare! Voiți să ascultați sfatul unui om cumsecade? nu mai rămâneți aci; plecați cu copiii d-v. Stiu că e sălbătăcie din partea mea să vă sperii astfel, dar ași fi și mai crud dacă aș ascunde pericolul aproape de neînălăturat, în care se află persoana dv. Dumnezeu să vă păzească! Nu îndrăznesc să mai stau mult aci. (*Iese*).

LADY MACDUFF

Să fug? N'am făcut niciun rău. Dar nu trebuie să uit, e adevărat, că viețuiesc într'o lume unde adesea ești lăudat când faci rău, pe când dacă faci bine ești uneori privit ca un nebun periculos. Așa fiind, la ce aș mai

roști o scuză de femeie, că nu am făcut nici-un rău ?

(*Intră ucigașii*). Dar cine sunt oamenii aceștia ?

INTAIUL UCIGAȘ

Unde ți-e bărbatul ?

LADY MACDUFF

Nădăjduiesc că nu s'o fi aflând într'un loc așa de uitat de Dumnezeu unde unul ca tine să-l poată găsi.

INTAIUL UCIGAȘ

E un trădător.

BĂEȚELUL

Miști, urîtule cu părul sbârlit !

INTAIUL UCIGAȘ

Na! oule! (*Lovindu-l cu pumnalul*). Sămânța a trădării!

BĂEȚELUL

M'a omorât, mamă. Fugi, te rog. (*Moare*).
(*Lady Macduff, urmărită de ucigași, fuge strigând: „ucigașii”*).

SCENA III-a

(Anglia)

(In palatul regal)

Intră Malcolm și Macduff

MALCOLM

Să căutăm un adăpost trist și singuratic și acolo să ne descărcăm sufletele pline de obidă.

MACDUFF

Mai bine să scoatem cu hotărâre sabia ucigașă și, ca adevărați bărbați, să ne punem în șea patria căzută la pământ. Fiecare dimineată ne aduce un nou jalnic cor de văduve. Noui vaiete de orfani și noi dureri se ridică apre cer, care, ca și cum ar împărtași suferința Scoției, se face ecoul fiecărui cuvânt de durere.

MALCOLM

Cred, ce-am aflat; și deplâng ce cred. Și ce pot să repar, și ce voiu repara, o voiu face când timpul va fi prielnic. Ce mi-ai spus, poate să fie adevărat. A fost o vreme când tiranul, al cărui nume numai ne ustură limba, trecea de om cinstit. Tu l-ai iubit

mult, loviturile lui nu te-au ajuns încă. Sunt tânăr, și se prea poate să vrea să-i capeți favoarea prin pierderea mea, socotind că este înțelept să sacrifice un slab, sărman și nevinovat mielușel, pentru potolirea mâniei unui zeu.

MACDUFF

Nu sunt trădător.

MALCOLM

Dar Macbeth este, și un om cu caracter sincer și leal poate să se abată dela caracterul său, ca să împlinească un ordin regal. Dar te rog să mă ierți; oricare ar fi părerea mea despre tine, tu tot rămâi ce ești. Ingerii tot mai strălucesc, deși cel mai strălucitor dintre ei a căzut. Chiar dacă ticăloșia și-ar pune masca virtuții, virtutea adevărată tot virtute rămâne.

MACDUFF

Eu mi-am pierdut speranțele.

MALCOLM

Poate le-ai pierdut, tocmai acolo unde eu am găsit indoiile mele. Pentru ce atât de

fără veste ți-ai părăsit soția și copilul, odore prețioase, chezășii și puternice legături ale iubirii, fără cel puțin să-ți iei adio! Te rog să mă crezi, prin bănuelile care le nutresc nu am de gând să te jicnesc, ci numai să dobândesc o credință despre tine. Asta nu-ți împiedică cinstea să-ți fie desăvârșită.

MACDUFF

Sângerează, sângerează, sărmană țară! Puternică tiranie statornicește-te pe temelii sigure căci virtutea nu cutează să te înfrunte! Fă-ți o fală din mișeliile ce le-ai săvârșit, căci nimeni nu te mai tăgădue. Adio, principe. N'aș vrea să fiu ticălosul ce mă crezi, chiar dacă mi s-ar da întreaga țară, în care tiranul și-a înfipt ghiara, și pe deasupra bogatul Răsărit.

MALCOLM

Nu te supăra. Să nu crezi că numai din neîncredere în tine îți vorbesc astfel. Eu cred că țara noastră a căzut sub jug, că plânge, sângerează, că în fiecare zi o nouă rană se adaugă rănilor ei. Mai cred apoi că s'ar ridica multe brațe să-mi apere dreptul, iar regele Angliei mi-a oferit mii de viteji. Dar, cu toate acestea, după ce aș strivi cu călcâiul capul tiranului sau l-aș purta în ascu-

țișul săbiei, sărmana mea țară va fi roasă de și mai multe viții ca înainte, și va suferi și mai multe necazuri dela acela ce se va urca pe tron.

MACDUFF

Și cine ar fi acela ?

MALCOLM

Eu însumi. Am atâtea viții înrădăcinate în mine, încât, dacă le-aș da pe față, negrul Macbeth ar părea alb ca zăpada și sărmana țară l-ar asemui cu un mieluşel, față de ticăloșia mea fără margini.

MACDUFF

Nici în légiunile îngrozitorului iad nu s'ar putea găsi un demon mai afurisit ca Macbeth.

MALCOLM

E drept că e gâde, că e muieratic, sgârcit, mincinos, fățarnic, nestăpânat, răutăcios, cu toate vițiile ce au nume. Desfrâul meu însă nu cunoaște margini, femeile, fiicele voastre, n'ar ajunge să umple prăpastia bestialității mele, iar patima mea ar răsturna toate piedicile ce s'ar pune în calea poftelor mele.

Mai bine Macbeth pe tron, decât un asemenea om.

MACDUFF

Pasiunile neînfrânate ale firii alcătuiesc și ele o tiranie, ce a fost pricina prăbușirii timpurie a multor tronuri fericite și a căderii multor regi. Dar totuși nu trebuie să te temi de a-ți lua ce-ți aparține. Vei putea să dai plăcerilor un câmp mai întins și, cu toate acestea, să pari liniștit, când vei crede necesar să te prefaci. Avem destule femei îndatoritoare. Oricât ai fi de vultur, tot vei găsi prea multe, care să se sacrifice bucuros unui suveran posnaș, cu o asemenea înclinare.

MALCOLM

Nu-i tot. În mine, una cu atâtea viții, stăruie o avariție atât de nesățioasă, că dacă aș fi rege, aș tăia capetele nobililor, pentru a le lua moșiile; aș râvni când la giuvaericele unuia, când la palatele altuia. Sporirea averii ar fi un imbold și mai tare al lăcomiei mele de bani. Și astfel, aș căuta nod în papură supușilor mei cinstiți și credincioși, și i-aș nimici, pentru a le răpi averile.

3

MACDUFF

Avariția are rădăcini mai adânci și mai periculoase ca văpaia voluptății. Ea a fost sabia ce-a omorât pe mulți dintre regii noștri. Dar nu te teme. Scoția are destule bogății, pentru a vă sătura pofta și-i atât de bogat domeniul regal. Putem închide ochii la scăderi, care sunt cumpănite de însușirile ce le aveți.

MALCOLM

Dar nu am niciuna din virtuțile de care trebuie să dea dovadă un rege; dreptatea, sinceritatea, cumpătarea statornică, bunătatea, stăruința, mila, modestia, evlavia, răbdarea, curajul, tăria de caracter. Eu n'am niciun gust pentru ele; dar am din belșug tot felul de patimi nelegiuite, ce se vădesc sub numeroase forme. Ei da, dacă aș avea puterea, aș vărsa în infern dulcele lapte al unirii, aș turbura pacea universală și aș nimici armonia conviețuirii oamenilor pe pământ.

MACDUFF

Oh! Scoție! Scoție!

MALCOLM

Dacă un asemenea om e vrednic să domnească, vorbește, eu așa sunt, după cum m'am descris.

MACDUFF

Vrednic să guverneze? Nu, nici să trăiască! Oh! națiune urgisită, ce gemi sub sceptrul însângerat al unui tiran asupritor, când îți va fi dat să revezi zilele frumoase de altădată? Căci tocmai acela care e moștenitorul legitim al tronului tău mărturisește singur că e un monstru și își blestemă obârșia! (*Lui Malcolm*) Regescul tău tată era cel mai sfânt rege; regina, care te-a purtat în sân, renunțase la toate plăcerile și bucuriile pământeste și și-a petrecut viața mai mult în genunchi decât în picioare; în fiecare zi ea își ispășea întreaga viață. Adio! Tocmai aceste păcate, pe care tu singur ți le recunoști, m'au făcut să fug din Scoția. Oh! suflete, aci se sfârșește speranța ta!

MALCOLM

Macduff, nobila ta indignare, fiică a cinstei, a gonit din sufletul meu negrele îndoieli, mi-a împăcat cugetul cu sinceritatea și cin-

stea ta. Satanicul de Macbeth prin multe asemenea viclesuguri a căutat să mă momească și numai un nepretențios spirit de prevedere m'a ferit de a cădea prea lesne victima credulității. Dar Dumnezeu de sus să judece între tine și mine, căci de acum înainte te iau de călăuză și retrag bârfelile ce mi-am aruncat singur; mă lepăd de urâciunile și viicile cu care singur m'am ponosit. Sunt toate străine de caracterul meu. Până acum nu știu ce e femeia, niciodată n'am jurat fals, abea dacă am râvnit la ceea ce îmi aparținea. Niciodată nu mi-am călcat cuvântul, nici chiar pe dracul nu l-aș denunța fratelui său, și adevărul mi-e așa de drag, găsesc în el tot atâta farmec, ca și în vieță. Prima oară când am mințit a fost adineaori, când am clevetit împotriva-mi. Ceea ce sunt într'adevăr este la porunca ta și a sărmanei mele țări, către care bătrânul Siward, cu zece mii de viteji, toți însuflețiți de avânt războinic, stă gata de plecare. Hai să mergem și noi cu ei și izbânda sa să fie tot așa de sigură, ca și dreptatea cauzei noastre. De ce taci?

MACDUFF

Înțelegi că sunt uluit; mi-e greu să îm-

pac într'o clipă lucruri atât de plăcute cu cele neplăcute.

(*Intră un doctor*)

MALCOLM

Bine, vom mai vorbi. Te rog, vine regele?

DOCTORUL

Da, domnule. Sunt o mulțime de nenorociți cari își așteaptă dela el vindecarea. Boala lor a învins toate încercările artei, dar la atingerea regelui, ei se îndreaptă pe loc, cu atâta har ceresc i-a înzestrat Dumnezeu mâna.

MALCOLM

Îți mulțumesc, doctore. (*Doctorul iese*).

MACDUFF

Despre ce boală vorbește?

MALCOLM

Vrea să vorbească de scrofule. Bunul rege posedă o putere cu totul miraculoasă, ale cărei efecte, de când sunt aci în Anglia, nu

odată am avut prilejul să le constat. Cum se roagă cerului, numai el știe, dar oamenii bântuiți de boale ciudate, cu umflături și ulcere, privesc ce-ți sfâșie inima și în fața căreia știința medicală stă neputincioasă, regele îi vindecă rostind o pioasă rugăciune și atârând o medalie de aur de gâtul lor. După cât se spune, va lăsa tuturor urmașilor săi la tron și această putere divină a tămăduirii. Pe lângă această virtute ciudată, mai are un ceresc dar de profetie, și nenumăratele binecuvântări ce împodobesc tronul dovedesc că e inspirat de grația divină.

MACDUFF

Îa vezi cine vine.

MALCOLM

Un compatriot, dar nu știu cine anume.

(Intră Ross)

MACDUFF *(lui Ross)*

Prea bunul meu văr, fii bine venit aci.

MALCOLM

Acum îl recunosc, Dumnezeu bun, în-

depărtează curând cauza, ce ne face străini
pe unii de alții!

ROSS

Amin.

MACDUFF

Situația din Scoția tot nu s'a mai schimbat?

ROSS

Vai! sărmanei țări îi e groază aproape să se recunoască. Nu mai poate fi numită mama noastră, ci mormântul nostru, această țară în care mai găsești un zâmbet numai pe buzele acelor cari nu-și dau seama de năpasta ce-a lovit-o; o țară unde suspinele și gemetele, strigătele de durere ce spintecă văzduhul, nu mai sunt băgate în seamă; unde necazurile mai violente par emoție obișnuită! Când sună clopotul de mort, abea se mai întreabă lumea cine a murit și oamenii buni mor înainte de a se vesteji florile dela pălăriile lor. Iși dau sufletul fără să pătimească de vreo boală.

MACDUFF

O descriere prea îngrijită, dar totuși foarte adevărată.

MALCOLM

Care e nenorocirea cea mai nouă?

ROSS

Nu i se mai dă nicio atenție aceluia care anunță o nenorocire întâmplată numai cu un ceas înainte. Știrea lui e privită ca ceva răsuflat, căci fiecă minut aduce una nouă.

MACDUFF

Ce face soția mea?

ROSS

E bine.

MACDUFF

Și toți copiii mei?

ROSS

Și ei.

MACDUFF

Tiranul nu le-a turburat pacea?

ROSS

Nu; se aflau în desăvârșită pace când i-am părăsit.

MACDUFF

Nu fii sgârcit la cuvinte. Ce se mai aude?

ROSS

Când am venit aci să aduc știri, care mă apăsau cumplit, umbra svonul că mulți cetățeni bravi se răsculaseră, și i-am dat cu atât mai lesne crezare, cu cât am văzut eu însumi concentrate oștile tiranului. A bătut ceasul să scuturăm jugul. Ivirea Voastră în Scoția ar avea darul să ațâțe avântul luptei, ar înarma și brațul slab al femeii ca să se pună odată capăt acestor zile de grea restriște.

MALCOLM

☞ Mângăie-se căci venim acolo. Generosul rege al Angliei mi l-a încredințat pe viteazul Siward cu zece mii de oameni. Creștinătatea toată nu are un mai iscusit și mai desăvârșit soldat ca el.

ROSS

De ce, în schimbul mângăierii ce ne dai, nu pot să-ți aduc și eu o veste bună! Dar ce trebuie să-ți aduc la cunoștință s'ar cuveni să fie rostit în urlete, în pustiu, pentru ca nicio ureche să nu audă.

MACDUFF

Despre ce e vorba? Despre necazurile obștești, sau de o durere care să izbească doar un singur piept?

ROSS

Toate sufletele cinstite împărtășesc această durere, de și în deosebi te lovește pe tine singur.

MACDUFF

De-a-dreptul pe mine? Dacă mă privește, atunci nu mi-o ascunde. Spune-mi-o repede.

ROSS

Să nu mă blestemi în veci pantru ce îți voi spune, căci urechile tale vor auzi tot ce poate fi mai înspăimântător pe lumea asta.

MACDUFF

Hm!.... Ghicesc!.....

ROSS

Castelul ți-a fost atacat, soția și copiii cu cruzime măcelăriți. A povesti cu deamănuntul, ar fi să adaug și moartea ta la mormantul de sărmane victime.

MALCOLM

Cerule îndurător! Ei, prietine, nu-ți trage pălăria peste ochi! dă drumul durerii, durerea ce nu se rosteste roade inima încărcată și o face să se spargă.

MACDUFF

Și copiii?

ROSS

Soție, copii, servitori, toți câți au fost găsiți.

MACDUFF

Si eu nu am fost acolo!... Ucisă și soția mea?

ROSS

După cum ți-am spus.

MALCOLM

Fii tare; marea noastră răsbunare să fie leacul durerii tale.

MACDUFF

El n'are copii! Pe toți îngerășii mei? Toți ai spus? Oh! uliu de iad! Toți!.... Toți!.... puișorii mei și mama lor secerăți dintrodată.

MALCOLM

Fii bărbat.

MACDUFF

Voiu încerca să'ndur. Dar trebuie să și simt ca un bărbat. Trebuie să-mi fie merceu trează amintirea celor cari îmi erau atât de dragi. Cerul a văzut crima și nu le-a luat partea? Macduff, ale tale păcate le-au ispășit ei toți, cu moartea lor! Ticălos ce sunt! Sufletele lor au fost stinse nu pentru greșelile lor, ci pentru ale mele! Dumnezeu să-i odihnească acum!

MALCOLM

Doliul acesta să fie piatra pe care îți vei ascuți sabia, schimbă-ți-se durerea în mânie. Nu-ți toci inima, ațâț-o.

MAC DUFF

Aș plânge ca o femeie și aș fi energic doar cu gura. Dar, Dumnezeule îndurător, nu îngădui nicio amânare. Pune-mă față în față la depărtare de o sabie, cu acest demon al Scoției. Dacă scapă, atunci ierte-l și cerul!

MALCOLM

Așa vorbește un bărbat. Vino să mergem la rege; puterea noastră armată e gata, trebuie numai să ne luăm rămas bun. Macbeth e copt pentru nimicirea lui, iar puterile cerești își pregătesc uneltele împotriva-i. Mângăie-te pe cât ți-e cu putință. E lungă noaptea ce nu mai e urmată de zi. (*Ies*).

ACTUL V

SCENA I-a

(Dusinane. Cameră în castel)

Intră un medic și o damă de onoare

DOCTORUL

Am veghiat două nopți cu dumneata, dar nu am văzut să se adeverească nimic din ce mi-ai povestit. Când a avut ultimul ei acces de somnabulism?

DAMA DE ONOARE

De când Majestatea Sa a plecat la războiu am văzut-o sărind din pat, îmbrăcându-se de zor, trăgând zăvorul cabinetului ei. Iar apoi, luând hârtie, a îndoit-o, a scris pe ea, a citit ce-a scris, după aceea a pecetluit-o și s'a întors iar la culcare, și toate aceste le-a făcut dormind greu.

DOCTORUL

E semnul unei adânci turburări a organismului, a te bucura de binefacerile somnului și să faci totuși ce-ar face un om treaz. În vremea somnului, asta e ciudat. Afară de mers și de celelalte acțiuni, spune ceva? ai auzit vreodată?

DAMA DE ONOARE

Oh! domnule, lucruri pe care nu pot să le povestesc.

DOCTORUL

Mie poți și chiar trebuie.

DAMA DE ONOARE

Nici dumitale, nici nimănui altuia, căci nu am martor, care să-mi întărească spusele. (*Intră lady Macbeth cu o lumânare în mână*). Uite-o că vine! Așa face totdeauna și, pe cinstea mea, doarme adânc. Obsearv-o și stai liniștit.

DOCTORUL

De unde a luat lumânarea?

DAMA DE ONOARE

Se afla lângă patul ei, doarme toată noaptea cu lumânarea aprinsă, așa a poruncit.

DOCTORUL

Vezi, ochii îi sunt deschiși.

DAMA DE ONOARE

Da, dar nu vede cu ei.

DOCTORUL

Ce face ea acum? Uite cum își freacă mâinile.

DAMA DE ONOARE

Face așa de obicei ca și cum ar avea de gând să se spele pe mâni. Am văzut-o făcând într'una lucrul ăsta, timp de un sfert de oră.

LADY MACBETH

Și tot mai e o pată!

DOCTORUL

Ascultă! Vorbește.... Am să notez pe hâr-

tie vorbele, ca să-mi pot mai lesne reînprospăta memoria.

LADY MACBETH

Piei, pată afurisită, piei îți zic.... Una, două... a sosit timpul... Ce intunecat e iadul!... Rușine. Macbeth, rușine!... soldat fricos! De ce să ne temem de acei cari știu, când nimeni nu se poate încumenta să ne ceară socoteală nouă, care suntem atât de puternici? Cine-ar fi crezut însă, ca bătrânul să aibă atât sânge în vinele lui?

DOCTORUL (*dama de onoare*)

Auzi?

LADY MACBETH

Thanul de Fife avea o nevastă; unde e ea acum? Ce!... mâinile astea n'au să se curețe niciodată? Nu mai pomeni de asta, Macbeth, ajunge; cu trăsăririle tale strici totul.

DOCTORUL

Ei, ei, ai cunoscut, ce nu se cuvenea să cunoști.

DAMA DE ONOARE

A vorbit mai mult decât trebuia, sunt sigură. Ce știe ea, e taina Froniei.

LADY MACBETH

Aci dăinuie neconținut mirosul sângelui. Toate parfumurile Arabiei nu vor putea spăla mânuța asta. Oh! Oh! Oh!]

DOCTORUL

Cum suspină! O povară grea îi apasă inima.

DAMA DE ONOARE

N'aș vrea să am o asemenea inimă în piept, nici chiar pentru toată mărirea cu care e învestită persoana ei.

DOCTORUL

Bine, bine, bine.

DAMA DE ONOARE

Roagă pe Dumnezeu, domnule, ca bine să fie.

DOCTORUL

Boala aceasta întrece știința mea și totuși am

văzut oameni cari, deși umblau în somn, au murit ca buni creștini în patul lor.

LADY MACBETH

Spală-te pe mâni, pune-ți cămașa de noapte... Nu fii așa de palid... Îți repet că Banquo a fost îngropat! Nu poate să iasă din groapă.

DOCTORUL

Cum așa?

LADY MACBETH

În pat, în pat. Bate cineva în poartă. Vino vino, vino, vino, dă-mi mâna... Ce s'a făcut nu se poate desface. În pat, în pat, în pat. (*Iese*).

DOCTORUL

Se duce să se culce?

DAMA DE ONOARE

Drept în pat se duce.

DOCTORUL

Se șoptesc lucruri grave. Faptele împotriva

naturii provoacă turburări în contra naturii. Conștiințele bolnave se descarcă pernelor mute de secretele lor. Mai multă nevoie are ea de preot, decât de medic. Dumnezeu să ne ierte pe toți! Ai grijă de dânsa, să nu-i lași la îndemână niciun lucru, cu care ar putea să își curme propria-i vieată; să nu-ți iai ochii de pe ea. Si-acum, noapte bună. Mi-a turburat mintea și mi-a îngrozit vederea; cuget dar nu cutez să mă rostesc.

DAMA DE ONOARE

Noapte bună, doctore (*Iese*).

SCENA II-a

Câmpie lângă Dunsian. (In sunete de tobe și urmați de stindarde, intră Menteth, Cathness, Angus, Lennex și soldați).

MENTETH

Armata engleză se apropie, condusă de Malcolm, de unchiul său Siward și de bravul Macduff. Toți sunt mistuiți de setea războiului. Scumpa lor cauză ar însufleți și pe omul cel mai nesimțitor, l-ar face să se înroleze și să-și verse sângele pentru ea.

ANGUS

Ii vom întâlni lângă pădurea Birnam; pe acolo le e drumul.

CATHNESS

Cine știe dacă Donalbain e cu fratele său?

LENNOX

De asta sunt sigur că nu. Am lista tuturor nobililor ce-i urmează. Printre aceștia e și fiul lui Siward și mulți alți tineri fără barbă, cari tocmai cu acest prilej vor să dea primele lor dovezi de bărbăție.

MENTETH

Ce face tiranul?

CATHNESS

Intărește puternic Dunsinanul. Unii spun că ar fi nebun; alții, cari îl urăsc mai puțin, îi numesc nebunia — furie războinică; dar e sigur că, în apărarea disperatei sale cauze, nu poate să-și mai dea socoteală de ce face.

ANGUS

Acum simte închegându-i-se pe mâni sân-

gele omorurilor tănuite. În fiecare moment se iscă o nouă răscoală, ca o înfierere a călcării în picioare a credinței. Aceia pe cari îi comandă îl urmează numai din supunere, nu din devotament. În prezent simte că mantia de purpură nu e pe măsura lui, ci e întocmai ca o haină de gigant pe trupul unui pitic, care ar fi furat-o.

MENTETH

Pe cine ar mai putea să surprindă accesele lui de neliniște, de spaimă, când toate mădularele lui, când tot ce este în el se afurisește că i-a fost dat să fie în slujba unui suflet negru ca al lui.

CATHNESS

Să mergem dar, ca să arătăm supunere celui căruia într'adevăr o datorăm. Să dăm ajutorare medicului statului bolnav și alături de el să ne vărsăm până la ultima picătură de sânge, întru tămăduirea patriei.

LENNOX

În orice caz, să vărsăm atât sânge cât trebuie ca să udăm floarea regească și să înneacă neghina. Să mergem spre Birnam.

(Ies în pas de marș)

SCENA III-a

(*Dunsinan. O sală în castel. Intră Macbeth, doctorul și suita.*)

MACBETH

Nu-mi mai povesti nimic... Lasă-i pe toți să fugă. Până când pădurea din Birnam nu se va mișca spre Dunsinan, nu am temeiu să fiu îngrijorat. Ce însemnătate are băiețandrul de Malcolm? Nu s'a născut și el dintr'o femeie? Duhurile, care știu tot ce-i așteaptă pe oameni, m'au înștiințat astfel:

...Nu te teme, Macbeth, niciun om născut din femeie nu va putea avea putere asupra ta. Fugiți de aci, thani trădători, și dați-vă mâna cu Englezii moleșiți. Cugetul, care îmi cârmuește puterile și inima, nu se va încovoia niciodată sub îndoială, nici nu va tremura de frică. (*Intră un servitor*). Dracu să te ia, să-ți înnegrască chipul — de ce ești așa de galben la față?

SERVITORUL

Sunt zece mii.

MACBETH

De găște, caraghiosule?

SERVITORUL

De soldați, Majestate.

MACBETH

Du-te de freacă-ți fața și vopsește-ți cu roșu frica, om fără sânge. Ce soldați, nebunule? Afurisit să-ți fie sufletul, obrații tăi de cârpă sunt sfetnicii fricii. Ce soldați ticălosule?

SERVITORUL

Armata engleză, nu vă supărați.

MACBETH

Cară-ți mutra de-aci. (*Iese servitorul*) Seyton, mă mârșăiești când văd... Seyton, nu auzi?... Lovitura asta sau va fi pentru mine un izvor de bucurie veșnică, sau mă va nimici... Am trăit destul!... Sunt acum în toamna vieții, mă usuc ca o frunză veștedă. Ceea ce ar trebui să însoțească vârsta înaintată, cinstea, iubirea, ascultarea, ceata de prieteni, pot să le mai am... Iar în locul lor, am blesteme, nu pe față, dar neîmpăcate; cinste dată din vârful buzelor, cuvinte ce s'ar opri în gâtulejul celui care le rostește dacă acesta ar cuteza. (*Intră Seyton*),

SEYTON

Ce dorește Maestatea Voastră?

MACBETH

Ce vești mai ai?

SEYTON

Sire, primele știri se adevăresc.

MACBETH

Mă voi lupta, până când nu va mai rămâne fâșie de carne pe oasele mele. Dă-mi platoșa.

SEYTON

Nu aveți încă nevoie de ea.

MACBETH

Vreau să mi-o pun. Trimite un detașament de cavaleri, ca să cerceteze împrejurimile. Spânzură pe cei cari vorbesc de frică!... Dă-mi armura.. Ce-ți face bolnava, doctore?

DOCTORUL

Nu e atât de bolnavă, pe cât e de tur-

burată de vedenii, care îi răpesc odihna, Măria Ta.

MACBETH

Vindec-o. Nu poți tu să ușurezi un suflet bolnav, să smulgi dintr' o minte o supărare înrădăcinată, să-i ștergi urmele lăsate de frământări în creier și, cu vre-un leac dulce, care aduce uitarea, să-i cureți pieptul de greutatea strivitoare ce-i apasă inima?

DOCTORUL

In asemenea împrejurări, bolnavul trebuie să se îngrijească singur el.

MACBETH

Aruncă-ți medicina la câini... Eu nu mai vreau să aud de ea!. Vino, pune-mi armura, dă-mi bastonul de comandant. Trimite, Seyton, cercetași călări... Doctore, thanii mă părăsesc... Haide, domnule, grăbește-te... Dacă poți, doctore, să studiezi simptomele, să descoperi boala țării, și s'o faci să-și regăsească sănătatea de mai nainte, atunci te voi aplauda și ecourile vor răspunde aplauzelor mele. (*Lui Seyton*) Ia-mi asta, îți spun. (*Doctorului*) Ce siminichie, ce purgative, ar putea să gonească pe Englezi? Ai auzit vorbindu-se de ei?

DOCTORUL

Da, augustul meu stăpân. Pregătirile voastre regale au fost pentru noi o indicație despre ce e vorba.

MACBETH (*lui Seyton*)

Să-mi aduceți armura după mine... Nu vreau să mă tem nici de ruină nici de moarte până când pădurea dela Birnam nu va porni spre Dunsinane. (*Iese*).

DOCTORUL

Dacă aş scăpa teafăr din Dunsinan, nicio momeală de câştig nu m'ar mai aduce înapoi. (*Iese*).

SCENA IV-a

(*Imprejurimile Dunsinanei. Marginea unei păduri. În sunete de tobe și precedați de stindarde, intră Malcolm, bătrânul Siward și fiul său, Macduff, Menteth, Cathness, Angus, Lennox, Ross și soldați în marș.*)

MALCOLM

Verilor, sper că nu e îndepărtată ziua, când vom fi în siguranță, la căminurile noastre.

MENTETH

Nu ne mai îndoim de asta.

SIWARD

Ce pădure e cea din fața noastră?

MENTETH

Pădurea Birnam.

MALCOLM

Fiecare soldat să taie o cracă și s'o ție înaintea sa. Astfel vom ascunde numărul soldaților și-i vom face pe cercetașii inamicului să se înșele în privința forțelor noastre.

SIWARD

Așa vom face.

CÂȚI-VA SOLDAȚI

Știm până acum numai că tiranul încrezător stă tot în Dunsinan și că așteaptă asediul nostru.

MALCOLM

Aceasta e ultima lui speranță; căci, de câte

ori gădesc prilej, mari și mici se revoltă împotriva lui, și nimeni nu-l mai servește decât în silă, nu dintr' o sinceră pornire a inimii.

MACDUFF

Pentru a fi drepti, să ne rostim după sfârșitul luptei, acum însă să ne dovedim bravura de soldați.

SIWARD

Se apropie vremea când vom putea ști ceea ce cu dreptate e al nostru și ce datorăm altuia. Iluziile deșarte sunt semnul unei speranțe neîntemeiate. De adevărata izbândă nu pot hotărî decât armele. La luptă deci; să mergem! (*Ies în marș*).

SCENA V-a

(*Dunsinan. In castel intră, precedat de tobe și stindarde, Macbeth, Seyton și soldați*).

MACBETH

Infigeți stindardele pe zidurile din afară. Din toate părțile se aude strigătul: „vine dușmanul“. Intăririle castelului nostru vor

râde batjocoritor de asediul lor. Vor sta aci până ce foametea și frigurile îi vor nimici. Dacă n'ar avea ajutorul acelora, cari ar trebui să fie cu noi, aș merge cu hotărîre să-i provoc la o luptă piept la piept și să-i iau la goană, înapoi de unde-au venit. (*Țipete de femei afară*). Ce sgomot se aude?

SEYTON

Sunt țipete de femei, Majestate. (*Iese*).

MACBETH

Aproape nu mai știu ce este frica. A fost un timp, când simțurile mele ar fi înghețat la auzul unui strigăt nocturn. Pe atunci, la auzul unei vești nenorocite, părul mi s'ar fi sburlit, ca și cum ar fi fost însuflețit. Atât m'am hrănit cu spaima, că sunt sătul de ea. Firea-mi sanguinară s'a familiarizat cu tot felul de grozăvii, că nimic nu mă mai poate face să tresar. (*Seyton se întoarce*). Ce însemnau acele țipete?

SEYTON

Majestate, Regina a murit.

MACBETH

Ar fi trebuit să moară mai târziu, când

aş fi avut vreme să mă ocup de asemenea veste. Mâine şi apoi mâine şi iar mâine, zilele mi se scurg pe nesimţite până la ultima silabă din cartea timpului şi n'a fost zi, care să nu lumineze nerozilor spre mormânt. Stinge-te, lumânărică, stinge-te. Vieţa nu e decât o umbră trecătoare, e ca un sărman actor, care se umflă şi se sbuciumă un ceas pe scenă şi pe care pe urmă nu-l mai auzi; e o poveste spusă de un idiot furios şi gălăgios, dar care n'are nicio noimă. (*Intră un servitor*). Nu-ţi prăpădi mult limba, spune repede ce ai de spus.

VESTITORUL

Nobilul meu stăpân, aş vrea să vă aduc la cunoştinţă ce-am văzut, dar nu ştiu cum să spun.

MACBETH

Aide, spune!

VESTITORUL

Pe când stam de santinelă şi priveam spre Birnam, iată că mi se păru, că pădurea începe să se mişte.

MACBETH (*lovindu-l*)

Mincinosule! Mișelule!

· VESTITORUL

Să mă ajungă focul mâniei Voastre, dacă nu-i așa. Pe o distanță de trei mile poți să o vezi venind. După cum v'amⁿ spus, pădurea se strămută din loc.

MACBETH

Dacă spui minciuni, te voiu agăța viu de cel mai apropiat arbore, până când foamea te va usca. Dacă ce spui e adevărat, îți dau voie să-mi faci tu mie la fel. Incep să șovăiesc și încep să bănuiesc amestecul demonului, care te face să iai o minciună drept adevăr. „Nu te teme de nimic, până când pădurea din Birnam va veni la Dunsinan! La arme!... La arme! Să ieșim!... Adevărat, atunci nu mai e scăpare pentru mine, nici dacă fug, nici dacă rămân aci. Lumina soarelui a început să mă plictisească și aş dori ca toată clădirea lumii să se nărue. Trageți clopotul de alarmă! Suflă, vântule! Vino, prăvăd! Cel puțin voiu muri cu armura pe trup. (*Ies*).

SCENA VI-a

(Dunsinan. O câmpie dinaintea castelului. Intră precedat de tobe și stindarde, Malcolm, bătrânul Siward, Macduff etc. și armata lor cu crăci în mâni).

MALCOLM

Ne-am apropiat destul. Aruncați jos crăcile și arătați-vă câți sunteți. Dumneata, viteze unchiu, împreună cu vărul meu prea nobilul dumitale fiu, veți conduce primul nostru atac. Eu și bravul Macduff ne vom ocupa cu ce mai rămâne de executat din planul nostru de luptă.

SIWARD

Adio... Dacă vom da peste armata tiranului în noaptea asta, prăpădiți să fim de nu-i vom învinge.

MACDUFF

Să sune trompetele toate, dați-le suflet tuturor, acestor premergătoare ale morții și măcelului (*Ies*).

SCENA VII-a

(Altă parte a câmpului de luptă)

Intră Macbeth

MACBETH

M'au legat de un stâlp. Nu pot să fug, dar ca și ursul, trebuie să mă lupt până la urmă.... Cine e acela care nu s'a născut dintr'o femeie? E singurul om de care mă tem eu, de nimeni altul. (*Intră tânărul Siward*).

TÂNĂRUL SIWARD

Cum te chiami?

MACBETH

Te vei îngrozi, când îmi vei auzi numele.

TÂNĂRUL SIWARD

Nu, chiar dacă ai purta un nume mai a-furisit ca ale celor din iad.

MACBETH

Mă numesc Macbeth.

TÂNĂRUL SIWARD

Nici diavolul n'ar putea să rostească un nume mai urât.

MACBETH

Și nici mai înfiorător.

TÂNĂRUL SIWARD

Miști, tirane afurisit!... Cu sabia mea îți voi dovedi că miști! (*Se luptă și tânărul Siward e omorât*).

MACBETH

Pe tine te-a născut o femeie... Imi bat joc de săbii, îmi bat joc de armele cu care amenință un om născut de femeie. (*Sgomot de luptă. Intră Macduff*).

MACDUFF

Pe aci am auzit sgomot. Tirane arată-ți fața! Dacă vei cădea de altă mână decât de a mea, fantomele femeii și copiilor mei mă vor prizoni în vecii vecilor. Nu vreau să mă lupt cu năimiți, ale căror brațe au fost închiriate pentru a purta ciomege. Pe tine Macbeth vreau să te ucid, sau sabia mea,

fără s'o ating, va reintra netrebnică în teacă. Pe aci trebuie să fii... Sgomotul acesta asurzitor de luptă dovedește prezența unui războinic de mâna întâi. Norocule, du-mă spre el, nu cer altceva. (*Iese*). Se aude sgomotul unei lupte. (*Intră Malcolm și bătrânul Siward*).

SIWARD

Pe aci, monseniore. Castelul s'a predat fără nicio împotrivire; o parte din oamenii tiranului au trecut de partea ta. Nobilii thani se luptă cu bravură. Victoria hotărâtoare a luptei de azi e aproape sigur că va fi a ta, nu mai avem mult de luptat.

MALCOLM

Am dat peste dușmani, cari luptau de mântuială.

SIWARD

Să intrăm în castel, monseniore. (*Se aud fanfare*).

SCENA VIII-a

(Altă parte a câmpului de luptă)

Intră Macbeth

MACBETH

De ce aş imita pe Romanul cel nebun, şi mi-aş răpune vieaţa cu propria-mi sabie? Cât timp dau peste oameni vii, prefer să-mi încerc sabia pe ei. (*Intră Macduff*).

MACDUFF

Intoarce-te spre mine câinele iadului! întoarce-te!

MACBETH

Dintre toţi oamenii, numai pe tine te-am ocolit; pleacă! Şi aşa mi-e cugetul prea încărcat de sângele a lor tăi.

MACDUFF

Nu mai pot să vorbesc... O să grăiască sabia pentru mine, monstrule mai sângeos decât poate să-şi închipuie o minte de om. (*Se luptă împreună*).

MACBETH

Îți pierzi timpul... Tot una e dacă dai cu sabia în aerul ce nu se poate tăia, sau dacă cu sabia ta ascuțită vrei să mă rănești. Lovește cu paloșu-ți căpățâni ce pot fi despicate. Vieța mi-e ocrotită de o vrajă, față de care rămâne neputincios oricine e născut din femei.

MACDUFF

Poți să te îndoiești de puterea vrăjii tale, iar îngerul căruia te-ai închinat până acum să-ți spună, că: Macduff a fost smuls înainte de vreme din pântecul mamei lui.

MACBETH

Afurisită să fie limba, ce-mi spune acest lucru, căci a înțepenit partea cea mai bună a curajului meu. Să nu mai credem de acum pe diavolii fățarnici, cari ne înșeală cu cuvinte cu două înțelesuri, ne încântă urechea cu făgăduieli, ca în urmă să ne nimicească nădejdiile. Nu voiu lupta cu tine.

MACDUFF

Atunci predă-te, lașule, și să trăiești ca un obiect de curiozitate pentru contemporani.

Ca pe monștrii, te vom zugrăvi pe o pânză, pe care o vom atârna de o prăjină și vom scie de desubt: „aici puteți vedea un tiran“.

MACBETH

Nu mă predau, căci ar trebui să mă prostern la picioarele tânărului Malcolm și să sufăr blestemele mișeilor. Deși pădurea din Birnam a venit la Dusinnane și deși îmi ții piept tu, pe care nu te-a născut o femeie, tot voi încerca norocul să-mi acoper pieptul cu scutul războinic. Lovește, Macduff, blestemat să fie acela care va striga mai întâi: „Oprește, destul!“ (*Iese luptându-se*). Se sună pentru retragerea trupelor lui Macbeth. (*Sunet de trompete. Intră precedat de tobe și stindarde, Malcolm, bătrânul Siward, Ross, și alți thani și soldați*).

DUNCAN *Siward*

Aș dori ca prietenii, cari nu sunt de față, să fie toți sănătoși și teferi.

MALCOLM

Unii au pierit, de sigur, dar judecând după numărul celor ce sunt de față, cred că nu am plătit scump această zi frumoasă.

MALCOLM

Lipsește Macduff și nobilul dumitale fiu.

ROSS

Fiul dumitale, seniore, a plătit datoria lui de soldat, a trăit numai cât i-a trebuit ca să facă dovada bărbăției sale. Abia făcuse curajul său această probă, prin hotărîrea neclintită cu care a susținut lupta, că a și căzut ca un viteaz.

SIWARD

A murit dar?

ROSS

Da, și a fost ridicat de pe câmpul de luptă. Dacă ar fi ca jalea ta să fie tot așa de mare ca și bravura lui, atunci ea ar trebui să fie fără margini.

SIWARD

A fost rănit luptându-se față în față?

ROSS

Da, la frunte a fost rănit.

SIWARD

Atunci să fie soldatul lui Dumnezeu! Dacă aş avea atâția copii câte fire de păr am, nu le-aş dori o moarte mai frumoasă. Aceasta să-i fie singura orațiune funebră.

MALCOLM

Merită mult mai multă părere de rău și lacrimile acestea le voi vărșa eu.

SIWARD

Nu, nu merită mai mult. Se spune că a murit frumos și și-a făcut datoria, îndure-se dar Dumnezeu de sufletul lui!

Iată că ne vine o mângâiere. (*Reintră Macduff cu capul lui Macbeth*).

MACDUFF

Slavă ție rege, că ești rege acum. Privește, aci se află nemernicul cap al uzurpatorului! Lumea respiră. Te văd înconjurat de podoa-bele regatului, care, în cugetul lor, repetă salutul ce ți l-am adus. Unească-și glasul cu al meu și toți să strige: «Trăiască regele Scoției».

TOȚI

«Trăiască regele Scoției». (*Sunete de trompete*).

MALCOLM

Nu va trece mult timp înainte de a recunoaște devotamentul fiecărui și de a mă plăti de datoria dragostei mele față de voi. Nobili și rude, fiți de acu înainte conți; cei dintâi până acum în Scoția, investiți cu acest titlu. Ne mai rămâne mult de făcut în împrejurările acestea noi: rechemarea în țară a prietenilor noștri exilați, cari au fugit de cursele bănuitoare tiranii, darea în judecată a crudelor unelte ale acestui călău sângeros și ale infernalei regine, care, după cum se spune, și-ar fi luat viața cu propria-i mână ucigașă; acestea și tot ce se va mai dovedi necesar, cu ajutorul lui Dumnezeu le vom face toate la timp și în măsura cuvenită. Astfel mulțumesc tuturor și fiecăruia în parte și vă invităm la încoronarea noastră la Scone. (*Sunet de fanfare. Toți ies*).

SFÂRȘIT

Adamescu Gh. Elocuența străină. Discursuri de Demostene, Cicerone, Sf. Ion Crisostom, Bossuet, Buffon, Mirabeau, Napoleon, Gambetta, Baire, Frederic cel Mare, O'Connell, Macaulay, Bismarck	48—49
„ Istoria literaturii române. Operă completă, cu toate datele privitoare la Istoria literaturii noastre dela întâile-i începuturi până azi. Cuprinde amănunțite biografii și portretele celor cari au contribuit la îmbogățirea literaturii și limbii noastre	(7 Nr.) 846—849 b. și 850—850 b.
Agârbiceanu I. Datoria, nuvele	860
„ Stafia, nuvele	1232—1233
Aguletti. Lecturi. Din istoria patriei ..	551—551 b.
Alsınman Iuliu Dr. Filmul și arta. Intru cât filmul este sau nu artă. O paralelă între teatru și cinematograf ..	1110
Alarcon. Bref Hart, Mark Twain, nuvele trad. de Titu Maiorescu și Livia M.	10
Alexandrescu Gr. Poezii: Epistole, Satire, Fabule, Epigrame	295—298
„ Memorial de călătorie	15
Alecsandri V. Doine	182—82 b.
„ Dumbrava roșie	192
„ Fântâna Blanduziei, piesă în versuri ..	283—3 b.
„ Legende	193—4 b.
„ Lăcrămioare	183
„ Suvenire (versuri)	184
„ Mărgăritărele	185—86
„ Ovidiu, dramă, în versuri	180—181
„ Ostașii noștri	191
„ Pasteluri	187

